

PROTOKOLL

for

møte i Omsetningsrådet

torsdag 24. oktober 2024 kl. 07:45

Digitalt møte

Møtet ble hevet kl. 08:45.

Til stede:	Björg Tørresdal, Bjørn Gimming, Tor Jacob Solberg, Johan Narum, Gaute Lenvik, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Anne Berit Aker Hansen, Vidar Olsen og Marit Haugen
Forfall:	Thea Susanne Skaug, Anne Jødahl Skuterud (varaer kunne heller ikke stille)
Fra Landbruksdirektoratet:	Nina Strømnes Rodem, Knut Berg, Åsne Vidarsdotter Juul, Ingvild Holth, Sander Mardal, Hans Peder Hvide Bang, Ellen Karin Solevåg og Ida Louise Bjønness

Saksliste

080/24	Godkjenning av innkalling og dagsorden	2
081/24	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	4
082/24	Melk – Endringer i Omsetningsrådets regelverk i forbindelse med overgang til volummodell melk	6
083/24	Kjøtt - Tilskudd til økt slakting av kalv	19
084/24	Kjøtt - Endring av omsetningsavgift 2. halvår 2024	33
085/24	Kjøtt - Prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder	37

Sak nr.: 080/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 24.10.2024	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saks nr.: 24/76130-1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter er sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene er også lagt inn i skyløsningen Jottacloud. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Sak nr.: 081/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 24.10.2024	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saks nr.: 24/76130-2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 19. september 2024 godkjennes.

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har ikke kommet merknader til utsendt protokoll.

Sak nr.: 082/24	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 24.10.2024	Tittel: Melk – Endringer i Omsetningsrådets regelverk i forbindelse med overgang til volummodell melk	Saks nr.: 24/65336-14

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet legger her frem forslag til endringer i Omsetningsrådets regelverk til vedtakelse i Omsetningsrådet.

Forslag til endringer i Omsetningsrådets regelverk i forbindelse med overgang til volummodell melk har vært på høring, med frist for innspill 10. oktober 2024. Det er mottatt ni høringssvar. Oppsummering av høringsinnspillene vil gis i innstillingen.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11 og forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer.

Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker kapittel VII om krav til høring av forskrifter, jf. også instruks om utredning av statlige tiltak (utredningsinstruksen).

Forutsetninger

Vedlegg

Vedlegg 1: Høringsbrev av 29. august 2024

Vedlegg 2-10: Høringsuttalelser

Forslag til vedtak

1. Omsetningsrådet vedtar følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer

Fastsatt av Omsetningsrådet 24. oktober 2024 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11 første ledd.

I

I forskrift 22. oktober nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer gjøres følgende endringer:

§ 1 første og annet ledd skal lyde:

Markedsreguleringens formål innen produksjonen korn er gjennom et sett av virkemidler å bidra til uttak av avtalt målpris i samsvar med forutsetningene om at målpris skal kunne oppnås ved markedsbalanse.

Markedsreguleringens formål innen produksjonene melk, egg og kjøtt av storfe, sau/lam og svin er gjennom et sett av virkemidler å sikre et balansert marked i samsvar med gjeldende landbrukspolitik.

§ 3-1 første og annet ledd skal lyde:

Markedsregulator innen produksjonen korn har ansvar for å søke å ta ut avtalt målpris i samsvar med forutsetningene om at målpris skal kunne oppnås ved markedsbalanse.

Markedsregulator innen produksjonene melk, egg og kjøtt av storfe, sau/lam og svin har ansvaret for å sikre et balansert marked i samsvar med gjeldende landbrukspolitik.

§ 6 tredje ledd skal lyde:

Ved offentliggjøring av planlagt gjennomsnittlig engrospris for kommende halvår skal Tine SA gjøre prisprognoser et halvt år frem i tid tilgjengelig for aktørene. Tine SA skal dessuten varsle alle meieriselskaper om endringer i noteringsprisen umiddelbart etter vedtak og senest to uker før de trer i kraft. Dersom slik varsling ikke foretas har meieriselskapene rett, men ikke plikt til å kjøpe melk til gjeldende noteringspris inntil tilsvarende frist har løpt.

II

Endringene trer i kraft 1. november 2024.»

2. Omsetningsrådet vedtar følgende endring i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter:

I punkt 1 Definisjoner skal definisjonen av noteringspris i bokstav b endres og lyde:

Noteringspris: Den pris markedsregulator oppnår på noteringspunktet på representantvaren rå melk ut fra rådende markedsforhold for salg til videre foredling hos Tine SA og uavhengig aktør.

3. Omsetningsrådet vedtar følgende endring i kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten:

Punkt 1 Formål skal endres og lyde:

Formålet med kravspesifikasjonen er å angi krav til kvalitet og kjemisk innhold av melk som representantvare ved noteringspunktet.

4. Omsetningsrådet vedtar følgende retningslinjer om informasjonsflyt i meierisektoren:

«Retningslinjer om informasjonsflyt i meierisektoren

Retningslinjer fastsatt av Omsetningsrådet om informasjonsflyt i meierisektoren.

Hjemmel

Fastsatt av Omsetningsrådet 24. oktober 2024 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 6 femte ledd.

1. Tilgjengelighet

Informasjonen skal gjøres tilgjengelig på markedsregulators nettside.

2. Markedsoversikt

Markedsregulator skal informere om:

- a) markedsregulators tilførselsprognoser for rå ku- og geitemelk, som oppdateres minst seks ganger i året
- b) markedsregulators prognose for samlet etterspørsel etter rå melk, som oppdateres minst seks ganger i året
- c) forventet utvikling i reguleringslager kommende måned
- d) markedssituasjonen siden forrige prognose, inneholdende samlede leveranser av rå ku- og geitemelk, og utvikling av reguleringslager jf. punkt 3
- e) beslutninger og vurderinger av behov for tiltak for å stimulere etterspørsel eller tilførsel av rå melk ved ubalanse i markedet for rå melk, herunder eventuell avkortning av leveranse av melk, forslag om endring i melkekvoter og anmodning om tollavgiftsnedsettelse

Videre skal markedsregulator orientere om markedssituasjonen, og forklare eller dokumentere eventuelle avvik og endringer ved forespørsel fra Omsetningsrådet eller Landbruksdirektoratet.

3. Oversikt over reguleringslager

Markedsregulator skal informere om utviklingen i reguleringslager per måned, sammenlignet med reguleringslager foregående år. Informasjonen skal omfatte månedlig innlegging av varer per produktgruppe i henhold til retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter.

4. Endringer i prisløype

Markedsregulator skal informere om endringer i prisløype for noteringspris for rå ku- og geitemelk umiddelbart etter vedtak om endring av denne er truffet, og senest to uker før de trer i kraft.

5. Prognoser for markedssituasjonen

Markedsregulator skal utarbeide minst seks tilførsels- og etterspørselsprognoser i løpet av året.

Prognosene gjøres tilgjengelig på markedsregulators nettsider straks disse foreligger.

6. Ikrafttredelse

Disse retningslinjer trer i kraft 1. november 2024.»

5. Endringene trer i kraft 1. november 2024.

Møtebehandling

Bjørn Gimming foreslo følgende alternativt forslag til vedtak:

Det opprettes nytt § 3-1 tredje ledd i markedsreguleringsforskriften kun for melkesektoren med følgende ordlyd:

«Markedsregulator innen produksjonen melk har ansvaret for å søke å oppnå et balansert marked i samsvar med gjeldende landbrukspolitikk.»

Gjeldende § 3-1 andre ledd blir stående som i dag (egg, kjøtt av storfe, sau/lam og svin).

Tilsvarende kan gjøres i § 1. Gjeldende § 1 andre ledd blir stående som i dag, mens nytt tredje ledd omhandler melk og får følgende ordlyd:

«Markedsreguleringens formål innen produksjonen melk er gjennom et sett av virkemidler å søke å oppnå et balansert marked i samsvar med gjeldende landbrukspolitikk.»

Bjørn-Ole Juul-Hansen foreslo at saken utsettes.

Det ble først stemt over Gimmings forslag opp mot sekretariatets forslag. Forslaget fra Gimming stod med seks mot tre stemmer. Bjørg Tørresdal, Vidar Olsen og Bjørn-Ole Juul-Hansen stemte mot.

Det ble så stemt over Juul-Hansen sitt forslag om utsettelse. Forslaget falt med to mot syv stemmer. Bjørn-Ole Juul-Hansen og Vidar Olsen stemte for.

Vedtak

1. Omsetningsrådet vedtar følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer

Fastsatt av Omsetningsrådet 24. oktober 2024 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift 22. oktober nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Markedsreguleringens formål innen produksjonen korn er gjennom et sett av virkemidler å bidra til uttak av avtalt målpris i samsvar med forutsetningene om at målpris skal kunne oppnås ved markedsbalanse.

§ 1 nytt tredje ledd skal lyde:

Markedsreguleringens formål innen produksjonen melk er gjennom et sett av virkemidler å søke å oppnå et balansert marked i samsvar med gjeldende landbrukspolitikk.

Nåværende tredje og fjerde ledd blir nytt fjerde og femte ledd.

§ 3-1 første ledd skal lyde:

Markedsregulator innen produksjonen korn har ansvar for å søke å ta ut avtalt målpris i samsvar med forutsetningene om at målpris skal kunne oppnås ved markedsbalanse.

§ 3-1 nytt tredje ledd skal lyde:

Markedsregulator innen produksjonen melk har ansvaret for å søke å oppnå et balansert marked i samsvar med gjeldende landbrukspolitik.

Nåværende tredje til sjettede ledd blir nytt fjerde til syvende ledd.

§ 6 tredje ledd skal lyde:

Ved offentliggjøring av planlagt gjennomsnittlig engrospris for kommende halvår skal Tine SA gjøre prisprognoser et halvt år frem i tid tilgjengelig for aktørene. Tine SA skal dessuten varsle alle meieriselskaper om endringer i noteringsprisen umiddelbart etter vedtak og senest to uker før de trer i kraft. Dersom slik varsling ikke foretas har meieriselskapene rett, men ikke plikt til å kjøpe melk til gjeldende noteringspris inntil tilsvarende frist har løpt.

II

Endringene trer i kraft 1. november 2024.»

2. Omsetningsrådet vedtar følgende endring i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter:

I punkt 1 Definisjoner skal definisjonen av noteringspris i bokstav b endres og lyde:

Noteringspris: Den pris markedsregulator oppnår på noteringspunktet på representantvaren rå melk ut fra rådende markedsforhold for salg til videre foredling hos Tine SA og uavhengig aktør.

3. Omsetningsrådet vedtar følgende endring i kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten:

Punkt 1 Formål skal endres og lyde:

Formålet med kravspesifikasjonen er å angi krav til kvalitet og kjemisk innhold av melk som representantvare ved noteringspunktet.

4. Omsetningsrådet vedtar følgende retningslinjer om informasjonsflyt i meierisektoren:

«Retningslinjer om informasjonsflyt i meierisektoren

Retningslinjer fastsatt av Omsetningsrådet om informasjonsflyt i meierisektoren.

Hjemmel

Fastsatt av Omsetningsrådet 24. oktober 2024 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 6 femte ledd.

1. Tilgjengelighet

Informasjonen skal gjøres tilgjengelig på markedsregulators nettside.

2. Markedsoversikt

Markedsregulator skal informere om:

- a) markedsregulators tilførselsprognoser for rå ku- og geitemelk, som oppdateres minst seks ganger i året
- b) markedsregulators prognose for samlet etterspørsel etter rå melk, som oppdateres minst seks ganger i året
- c) forventet utvikling i reguleringslager kommende måned
- d) markedssituasjonen siden forrige prognose, inneholdende samlede leveranser av rå ku- og geitemelk, og utvikling av reguleringslager jf. punkt 3
- e) beslutninger og vurderinger av behov for tiltak for å stimulere etterspørsel eller tilførsel av rå melk ved ubalanse i markedet for rå melk, herunder eventuell avkortning av leveranse av melk, forslag om endring i melkekvoter og anmodning om tollavgiftsnedsettelse

Videre skal markedsregulator orientere om markedssituasjonen, og forklare eller dokumentere eventuelle avvik og endringer ved forespørsel fra Omsetningsrådet eller Landbruksdirektoratet.

3. Oversikt over reguleringslager

Markedsregulator skal informere om utviklingen i reguleringslager per måned, sammenlignet med reguleringslager foregående år. Informasjonen skal omfatte månedlig innlegging av varer per produktgruppe i henhold til retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter.

4. Endringer i prisløype

Markedsregulator skal informere om endringer i prisløype for noteringspris for rå ku- og geitemelk umiddelbart etter vedtak om endring av denne er truffet, og senest to uker før de trer i kraft.

5. Prognoser for markedssituasjonen

Markedsregulator skal utarbeide minst seks tilførsels- og etterspørselsprognoser i løpet av året.

Prognosene gjøres tilgjengelig på markedsregulators nettsider straks disse foreligger.

6. Ikrafttredelse

Disse retningslinjer trer i kraft 1. november 2024.»

5. Endringene trer i kraft 1. november 2024.

Melk – Endringer i Omsetningsrådets regelverk i forbindelse med overgang til volummodell melk

Generelt

Forslaget til endringer i Omsetningsrådets regelverk ble sendt til 28 høringsinstanser. I tillegg ble forslaget lagt ut på Landbruksdirektoratets hjemmeside. Det kom ni høringsuttalelser, hvorav én ikke hadde noen merknader. Dette var Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. De åtte øvrige hørings svarene kom fra Jordanes ASA/Synnøve Finden AS (Jordanes/Synnøve Finden), Mondelez Norge AS (Mondelez), Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag (leverte sammen), Normilk AS (Normilk), Norsk Landbrukssamvirke, Q-Meieriene AS (Q-Meieriene), Tine SA (Tine) og Uavhengige Meieriers Landsforbund.

Ingen av høringsinstansene har kommentarer til endringen som er foreslått i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter. Det samme gjelder for kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten. Endringene som foreslås vedtatt i disse, er identiske med det som ble sendt på høring. Disse endringene vil derfor ikke omtales videre.

Det har kommet høringsinnspill om de foreslåtte endringene i markedsreguleringsforskriften og retningslinjer om informasjonsflyt i meierisektoren, samt flere innspill om andre forhold som omhandler markedsreguleringen og innføringen av volummodell melk. Direktoratet vil først gjennomgå og vurdere innspillene om de foreslåtte endringene i markedsreguleringsforskriften og retningslinjer om informasjonsflyt i meierisektoren. Deretter vil direktoratet trekke frem noen av de andre innspillene.

Om endringer i markedsreguleringsforskriften:

Høringsinnspillene

Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, samt Tine har kommentarer til endringer i markedsreguleringsforskriften §§ 1 annet ledd og 3-1 annet ledd. De presiserer at endringen om å flytte «melk» til annet ledd i bestemmelsene, som omhandler produksjoner med volummodell, vil innebære at regelverket blir strengere og vanskeligere å nå for melk.

De foreslår følgende formulering i § 1 annet ledd:

«Markedsreguleringens formål innen produksjonene melk, egg og kjøtt av storfe, sau/lam og svin er gjennom et sett av virkemidler å ~~sikre~~ søke å oppnå et balansert marked i samsvar med gjeldende landbrukspolitikk.»

Videre foreslår de følgende formulering i § 3-1 annet ledd:

«Markedsregulator innen produksjonene melk, egg og kjøtt av storfe, sau/lam og svin har ansvaret for å ~~sikre~~ søke å oppnå et balansert marked i samsvar med gjeldende landbrukspolitikk.»

Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, samt Tine presiserer at tilbud og etterspørsel kan endres brått, og at markedsregulator ikke råder over alle virkemidlene som kan bidra til å sikre et balansert marked. Videre trekkes det frem at begrensninger i virkemidlene for å sikre et balansert marked, enten opprettholdes eller forsterkes. Begrensningene som nevnes er øvre prisgrense på fem prosent, produksjonsfløteverdien som fastsettes av Landbruksdirektoratet, mottaksplikt på fett og maksimalt kvantum for innlegg på reguleringslager.

Det er, ifølge Tine, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag behov for et regelverk

som setter krav det er mulig å oppnå. Derfor foreslår de en presisering i bestemmelsene om at formålet med markedsreguleringen er å *søke å oppnå* et balansert marked.

Norsk Landbrukssamvirke presiserer i sin høringsuttalelse at overgangen fra målprissystem til volummodell melk vil svekke markedsregulators mulighet til å oppnå markedsbalanse, fordi virkemidlene reduseres.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet vurderer at en endring i ordlyden i markedsreguleringsforskriften §§ 1 annet ledd og 3-1 annet ledd, slik Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Tine foreslår, vil være en endring med vesentlig virkning. Ifølge utredningsinstruksen skal slike forslag normalt legges ut på ny høring, jf. utredningsinstruksen punkt 3-3. Endringen vil også berøre andre sektorer enn melkesektoren.

Landbruksdirektoratet anbefaler at Omsetningsrådet vedtar forslagene til endringer i markedsreguleringsforskriften som ble sendt på høring.

Om forslag til retningslinjer om informasjonsflyt i meierisektoren:

Høringsinnspillene

Jordanes/Synnøve Finden presiserer i sitt høringsinnspill at det er mange uklarheter knyttet til ansvarsfordelingen mellom Tine SA, Norsk melkeråvare, Landbruks- og matdepartementet, Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådet. De viser blant annet til at det er Norsk melkeråvare som legger ut informasjon, mens det er Tine SA som er markedsregulator, og som skal bestemme prisen. De mener at det ikke er mulig å kommentere de foreslåtte retningslinjene om informasjonsflyt i meierisektoren før de vet eller har forstått modellen som kommer til å bli implementert, eller før de har forstått den faktiske ansvarsfordelingen mellom Tine SA og Norsk melkeråvare.

Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, samt *Tine* støtter forslaget om å innføre retningslinjer om informasjonsflyt i meierisektoren. De har flere kommentarer og forslag til endringer i retningslinjene.

Til *punkt 1 Tilgjengelighet*, presiserer Tine at informasjonen i dag legges ut på Norsk melkeråvare sine nettsider. Tine legger til grunn at dette er tilstrekkelig.

Til *punkt 2 Markedsoversikt* har *Tine* følgende forslag til endringer (med overstrykning gjort av direktoratet):

«Markedsregulator skal informere om:

- a) markedsregulators månedlige tilførselsprognoser for rå ku- og geitemelk, som oppdateres minst fire ganger i året. Hvis tilførselsprognosen oppdateres hyppigere så skal den også publiseres så raskt som mulig etter oppdatering
- b) månedlig behov for rå ku- og geitemelk innmeldt fra aktørene oppdatert prognose for samlet etterspørsel etter rå melk minst fire ganger i året i tråd med markedsreguleringsforskriften § 4-3-4-
- c) forventet retning på utviklingen i reguleringslager kommende måned
- d) markedssituasjonen forrige måned, inneholdende samlede leveranser av rå ku- og geitemelk, og utvikling av reguleringslager jf. punkt 3
- e) beslutninger og vurderinger av behov for tiltak for å stimulere etterspørsel eller tilførsel av rå melk ved ubalanse i markedet for rå melk, herunder eventuell

avkortning av leveranse av melk, forslag om endring i melkekvoter og anmodning om tollavgiftsnedsettelse

Videre skal markedsregulator orientere om markeds situasjonen, og forklare eller dokumentere eventuelle avvik og endringer ved forespørsel fra Omsetningsrådet eller Landbruksdirektoratet.»

Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag støtter Tines forslag til formuleringer.

I bokstav a, ønsker Tine, samt Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag at minstekravet for hyppigheten på offentliggjøring av tilførselsprognoser skal være fire ganger i året. Tine presiserer at melkeproduksjon er en kontinuerlig prosess, med liten variasjon i dags- og ukelieferanser. Tine utarbeider ikke tilførselsprognoser hver måned, og mener at det ikke vil være behov for dette i de aller fleste år. Videre mener de at minstekravet må samsvare med prognosekravene for andre aktører i markedsreguleringsforskriften § 4-3-4. Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag presiserer videre at det må være en avveining av ressursbruk og hvor stor nytteverdi hyppige prognoser gir.

I bokstav b, ønskes det videre et minstekrav for publisering av etterspørselsprognoser på fire ganger i året, i samsvar med markedsreguleringsforskriften § 4-3-4.

Til bokstav b stiller Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag spørsmål ved om Tine har lov til å offentliggjøre innmeldt behov for rå ku- og geitemelk fra aktørene. Tine presiserer i sitt høringsinnspill at de legger til grunn at det er det *samlede behovet* fordelt på ku- og geitemelk som menes, da deling av informasjon for hver aktør vil innebære å dele sensitiv aktørinformasjon.

Til bokstav c, legger Tine til grunn at det er indikasjoner på opp- og nedbygging av reguleringslageret fremover som skal publiseres, og foreslår derfor en tydeliggjøring av dette i ordlyden. Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag presiserer at det må være mulig for markedsregulator å levere på kravet.

Til bokstav d, presiserer Tine at de hver måned publiserer markeds situasjonen forrige måned, inneholdende samlede leveranser av rå ku- og geitemelk. Derfor mener de at det bør gjøres endringer i teksten for å tydeliggjøre hva som skal publiseres.

Til *punkt 3 Oversikt over reguleringslager*, har Tine ingen forslag til endringer. De presiserer at de legger til grunn at det som etterspørres her, er den publiseringen som i dag gjøres av reguleringslageret, og at det ikke er aktuelt å publisere mer detaljert informasjon om hvilke merkevarer Tine har på reguleringslager.

Til *punkt 4 Endringer i prisløype* er det ikke kommet noen merknader.

Til *punkt 5 Prognoser for markeds situasjonen* foreslår Tine følgende formulering (med overstrykning gjort av direktoratet):

«Markedsregulator skal utarbeide ~~minst seks produksjons- og forbruksprognoser i løpet av året~~ tilførsels- og etterspørselsprognoser med en hyppighet som minst tilsier kravene til etterspørselsprognoser i § 4-3-3 i markedsreguleringsforskriften.-

Prognosene gjøres tilgjengelig for alle aktører i bransjen straks denne foreligger og legges ut på markedsregulators nettsider.»

Tine legger til grunn at man med produksjonsprognoser har ment tilførselsprognoser, og at man med forbruksprognoser har ment etterspørselsprognoser. Derfor foreslår de at det er begrepene tilførsel- og etterspørselsprognoser som brukes. Videre ønsker de også her en hyppighet på minst fire ganger i året, med grunnlag i markedsreguleringsforskriften § 4-3-4.

Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag viser ellers til Tines forslag og støtter dette.

Landbruksdirektoratets vurdering

Til *punkt 1 Tilgjengelighet*, er Landbruksdirektoratet enig i at det er tilstrekkelig at Tine legger ut informasjon på Norsk melkeråvare sine nettsider. Dette innebærer at alle aktører i bransjen får informasjonen til samme tid. Direktoratet foreslår en tydeliggjøring av dette i ordlyden. Tilsvarende presisering foreslås i annet ledd i *punkt 5 Prognoser for markedssituasjonen*.

Om hyppigheten av oppdateringer av tilførsels- og etterspørselsprognoser i *punkt 2 bokstav a og b*, vurderer Landbruksdirektoratet det som viktig at markedet skal ha mest mulig oppdatert informasjon om markedsbalansen på melk. Særlig har produsenter og forbrukere av melkepulver et behov for så hyppig informasjon som mulig, for å kunne følge med på og vurdere risikoen for at melkeleveransene til pulverproduksjon blir avkortet ved eventuelt underskudd av rå melk. Dette tilsier et krav om hyppige oppdateringer av tilførsels- og etterspørselsprognoser. Hensynet til kontrollfunksjonen til Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådet trekker i samme retning.

Landbruksdirektoratet ser at det kan være hensiktsmessig med lik frekvens på oppdatert tilførsels- og etterspørselsprognose fra Tine som oppdaterte behovsprognoser fra aktørene, jf. markedsreguleringsforskriften § 4-3-4. Dersom det ikke er så store endringer å rapportere om hver måned, er det heller ikke nødvendigvis hensiktsmessig, sett opp mot Tines ressursbruk, å kreve månedlig oppdatering av prognosene. Direktoratet vurderer likevel at hensynet til informasjon ut i markedet er viktig, og at et minimumskrav på fire oppdateringer i året er noe snaut for å ivareta dette behovet. Direktoratet foreslår derfor at tilførsels- og etterspørselsprognoser skal oppdateres minst seks ganger i året. Denne hyppigheten vil også samsvare med direktoratets forslag i punkt 5, om minst seks oppdateringer av produksjons- og forbruksprognoser i løpet av året.

Når det gjelder forslaget til Tine om å legge til setningen «Hvis tilførselsprognosen oppdateres hyppigere så skal den også publiseres så raskt som mulig etter oppdatering» i *bokstav a*, viser direktoratet til at denne forpliktelsen allerede følger av markedsreguleringsforskriften § 6 annet ledd, og vil gjelde all informasjon som Tine skal legge frem etter retningslinjene. Vi foreslår derfor ikke å inkludere setningen i punkt 2 bokstav a.

Når det gjelder *bokstav b*, presiserer Landbruksdirektoratet at det er den samlede etterspørselsprognosen fra alle aktører som var ment, og ikke etterspørselen fra hver enkelt aktør i markedet. Forslaget om å tydeliggjøre dette i ordlyden i bokstav b, støttes. Direktoratet foreslår følgende ordlyd i bokstav b: «markedsregulators prognose for samlet etterspørsel etter rå melk, som oppdateres minst seks ganger i året». Forslaget inkluderer Tines forslag om å presisere at det gjelder samlet etterspørsel, og henger også sammen med formuleringen i bokstav a.

Om *bokstav c*, vurderer direktoratet at ordlyden som Tine foreslår, kan forstås slik at Tine kun trenger å publisere informasjon om lagerbeholdningen forventes å gå opp eller ned. Direktoratet vurderer at det bør gis en forklaring på hvorfor lagret forventes å gå opp eller ned, på tilsvarende nivå som Tine har gitt de siste månedene. Direktoratet vurderer at Tines forslag kan innskrenke dagens praksis, og anbefaler derfor at Omsetningsrådet vedtar den foreslåtte ordlyden som ble sendt på høring, som inkluderer både forventet retning på reguleringslageret og begrunnelsen for denne.

Om *bokstav d*, presiserer direktoratet at begrunnelsen bak ordlyden «markedssituasjonen forrige måned», var å markere at dette knytter seg til historiske tall. Mens bokstav a og b i

punkt 2 knytter seg til prognoser fremover i tid, knytter bokstav d seg til historisk informasjon. Gitt endringsforslagene over, foreslår direktoratet følgende ordlyd for bokstav d: «markedssituasjonen siden forrige prognose, inneholdende samlede leveranser av rå ku- og geitemelk, og utvikling av reguleringslager jf. punkt 3». Forslaget innebærer at punkt d vil samsvare med hyppigheten i bokstav a og b, samtidig som det fremgår at punkt d gjelder historiske tall.

Om *punkt 5 Prognoser for markedssituasjonen*, er Landbruksdirektoratet enig i at «tilførsels- og etterspørselsprognoser» kan erstatte ordlyden «produksjons- og forbruksprognoser». Samme ordlyd foreslås brukt i punkt 2 og 5. Når det gjelder hyppigheten, viser Landbruksdirektoratet til vurderingen om punkt 2 bokstav a og b. Direktoratet foreslår at tilførsels- og etterspørselsprognoser skal oppdateres minst seks ganger i året, i tråd med høringsforslaget.

Andre høringsinnspill

Landbruksdirektoratet vil i det videre trekke frem noen av de andre høringsinnspillene.

Normilk og *Mondelez* har kommentarer til markedsreguleringsforskriften § 4-3 annet ledd, som omhandler prioritering av melkeanvendelser ved melkemangel. *Normilk* foreslår å endre bestemmelsen slik at man først prioriterer anvendelser til flytende melkeprodukter, dernest anvendelse til ost til konsum og til slutt øvrige melkeprodukter til industrien. *Mondelez* foreslår at prioriteringsreglene tas opp til ny vurdering og endres slik at byrden ved en underskuddssituasjon på råmelk deles likt mellom alle produktgrupper/produsenter innen meierisektoren. De ønsker også at det er den enkelte meieribedrifts innmeldte langtidsbehov som legges til grunn ved allokering av rå melk i en eventuell underskuddssituasjon.

Da markedsreguleringsforskriften § 4-3 annet ledd ikke er omfattet av denne høringen, vil ikke disse foreslåtte endringene vurderes nærmere.

Q-Meieriene skriver blant annet at volummodellen innebærer betydelige informasjonsplikter for markedsregulator, og at det ikke er spesifisert hvordan dette fordeler seg på de to delene av Tine, hhv. Norsk Melkeråvare og Tine Industri. *Q-Meieriene* mener videre at det er på det rene at de to delene av Tine fremstår som vertikalt integrert og at det i praksis flyter informasjon fritt i organisasjonen. Videre skriver de at forholdet mellom Tine og dets konkurrenter ikke er omfattet av landbruksunntaket i konkurranseloven, og at omfattende informasjonsplikter uten tilstrekkelig vertikal separasjon mellom Norsk melkeråvare og Tine Industri, skaper risiko og legger opp til brudd på konkurranseloven § 10 som setter tydelige begrensninger på informasjonsflyt mellom konkurrenter.

Uavhengige Meieriers Landsforbund skriver at det mangler gode kontroll- og sanksjonsmekanismer for å sikre at Tine opererer konkurransenøytralt som markedsregulator, og at direktoratets kontrollfunksjon er begrenset. Videre mener de at forholdet mellom Norsk melkeråvare og Tine Industri kan føre til konkurranse på ulike vilkår, og at det burde være en sterkere separasjon mellom de to enhetene, samt en informasjonsflyt som ivaretar alle aktørene til samme tidspunkt.

Norsk Landbrukssamvirke skriver at hensynet til konkurransenøytralitet er sentralt, og at det er viktig å unngå konkurransevridding mellom aktører på foredlingsleddet som kan påvirke konkurransen. For å unngå dette må man unngå at regulator får bedre betingelser enn konkurrentene, og at konkurrentene får bedre betingelser enn regulator.

Norsk Landbrukssamvirke skriver videre at noen av markedsregulators plikter bidrar til markedsbalanse etter markedsreguleringsformål. De trekker blant annet frem at markedsregulators doble mottakplikt er en risikoreduksjon på foredlingsleddet, og derfor i strid med å prinsippet om å unngå konkurransevridding. Videre påpeker de at det foreslåtte

taket på reguleringslager gjør at man risikerer økte kostnader for markedsregulator dersom man er nødt til å lagre for egen regning.

Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag skriver at det må være balanse mellom markedsregulators verktøy og plikter, for å sikre at markedsreguleringen fungerer. De skriver videre at mottaksplikt for fløte og smør burde opphøre, eller i det minste ha et tiltak for å håndtere overskuddsfløten. De foreslår at det innføres et tiltak for destruksjon av overskuddsfløte mottatt på mottaksplikten. Videre fremmer de også at det burde åpnes for å benytte fløten direkte til fôr (om det er mulig), uten å gå veien om pulver eller smør.

Vedrørende innspillene knyttet til konkurranseforhold, viser *Landbruksdirektoratet* til at Tines forretningsmessige virksomhet forholder seg til konkurranseloven, som håndheves av Konkurransetilsynet.

Tine er som markedsregulator forpliktet av Omsetningsrådets regelverk, herunder reglene om informasjonsplikt i markedsreguleringsforskriften § 6. Tines råvarevirksomhet, Norsk melkeråvare, forholder seg til avtalen mellom Tine SA og Landbruksdirektoratet om et administrativt og regnskapsmessig skille mellom råvarehåndtering og øvrig virksomhet i Tine SA.

Vi viser videre til markedsreguleringsforskriften § 3-1 sjettede ledd som slår fast at markedsregulator plikter å gjennomføre markedsreguleringen slik at en oppnår mest mulig like konkurransevilkår innenfor omsetning av de jordbruksvarer som er omfattet av forskriften.

Landbruksdirektoratet viser til markedsreguleringsforskriften § 6 første ledd, som slår fast at Omsetningsrådet kan kreve at markedsregulator etablerer skriftlige interne rutiner for informasjonshåndtering. Disse rutinene skal sikre en forsvarlig informasjonshåndtering slik at opplysninger om aktiviteter som markedsregulator utfører i kraft av reguleringsansvaret ikke tilflyter forretningsvirksomheten. Tine har utarbeidet slike rutiner og disse ligger tilgjengelig på Norsk melkeråvare sine hjemmesider.

Videre viser direktoratet til at Omsetningsrådet skal føre tilsyn med at markedsregulator følger opp vedtak fra rådet. Etter markedsreguleringsforskriften § 7-3 kan Omsetningsrådet kreve nødvendige opplysninger og dokumentasjon for å utøve kontroll og forvalte markedsreguleringsoppgavene på en forsvarlig måte.

Når det gjelder informasjonsflyt som ivaretar alle aktører til samme tidspunkt, viser direktoratet til markedsreguleringsforskriftens § 6 annet ledd, der det fremgår at markedsregulator skal informere om aktiviteter som markedsregulator utøver i kraft av reguleringsansvaret. Denne informasjonen skal gjøres tilgjengelig umiddelbart etter at vedtak om endring/tiltak er foretatt. De foreslåtte retningslinjene om informasjonsflyt i meierisektoren er også et tiltak for å sikre en informasjonsflyt som ivaretar alle aktører til samme tidspunkt.

Når det gjelder innspillene om mottaksplikt, viser *Landbruksdirektoratet* til at markedsreguleringsforskriften §§ 5-3-1 og 5-3-2, som omhandler Tines mottaksplikt, ikke har vært omfattet av denne høringen og vil derfor ikke bli vurdert nærmere her. Når det gjelder de foreslåtte begrensningene på innlegg av varer på reguleringslager, vises det til høringen til Landbruks- og matdepartementet.

Til slutt nevnes det at flere aktører i sine høringsinnspill har innvendinger mot prosessen frem mot innføringen av volummodell melk. Det har blant annet kommet innspill om at prosessen fremstår som forhastet, og at den burde vært utredet ytterligere. Det er også innspill om at det burde vært gjennomført en helhetlig gjennomgang av hele markedsordningen før nytt prissystem ble vedtatt.

Landbruksdirektoratet viser til at partene i jordbruksoppgjøret 2024 ble enige om endringer i markedsordningen for melk ved å avvikle målprissystemet og innføre volummodell melk. Volummodellen ble utredet av faggruppe melk i forkant av jordbruksoppgjøret. Modellen innebærer at store deler av markedsordningen for melk videreføres som i dag. Jordbruksoppgjøret 2024 ble vedtatt av Stortinget 21. juni 2024, jf. Prop. 105 S (2023–2024) Endringer i statsbudsjettet 2024 under Landbruks- og matdepartementet. Omsetningsrådets høring fulgte opp det som ble bestemt i jordbruksforhandlingene og vedtatt i Stortinget. For øvrig viser vi til høringen til Landbruks- og matdepartementet med forslag til forskriftsendringer som følge av overgang fra målprissystem til volummodell melk.

Sak nr.: 083/24	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 24.10.2024	Tittel: Kjøtt – Tilskudd til økt slakting av kalv	Saks nr.: 24/74021-6

Beskrivelse

Nortura søker Omsetningsrådet om å bruke midler fra omsetningsavgiften på kjøtt til å stimulere til økt slakting av kalv i perioden fra og med januar til og med april 2025 for å redusere tilførslene av storfekjøtt. Bakgrunnen er den krevende markedssituasjonen med stort reguleringslager av storfe. Tiltaket er utformet ganske likt som tiltaket vedtatt i Omsetningsrådet 12. oktober 2023, sak 83/23. Nortura foreslår imidlertid noen justeringer.

Landbruksdirektoratet innstiller på at søknaden innvilges.

Landbruksdirektoratet foreslår at Omsetningsrådet vedtar en ny forskrift som gjennomfører tiltaket.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd

Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 3 femte ledd

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt punkt 2 andre ledd, fastsatt av Omsetningsrådet 31. mars 2011 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura av 4. oktober 2024

E-post fra Nortura av 9. oktober 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet vedtar at det kan benyttes midler fra omsetningsavgiften på kjøtt til et tiltak som går ut på å gi tilskudd til storfeprodusenter og slakterier for økt slakting av kalv i 2025.
2. Omsetningsrådet vedtar følgende forskrift:

«Hjemmel: Fastsatt av Omsetningsrådet 24. oktober 2024 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11, første ledd

Forskrift om tilskudd til produsenter og slakterier som gjennomfører tiltak om økt slakting av kalv av storfe i 2025

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å etablere en tilskuddsordning som skal stimulere til økt slakting av kalv av storfe i perioden fra og med 1. januar 2025 til og med 30. april 2025. Ordningen tar sikte på å redusere tilførslene av storfekjøtt primært andre

halvår 2025 og med det bedre markedsbalansen for storfekjøtt.

Ordningen har som målsetting å ta ut inntil 5 000 kalver i perioden nevnt i første ledd.

§ 2. Beskrivelse av ordningen

Tilskuddsordningen gjelder for storfeprodusenter og slakterier som slakter storfe.

Fordeling mellom slakteriene som kan omfattes av ordningen skal gjøres av Nortura som markedsregulator (Norturas slakterier), og Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (uavhengige slakterier).

Alle slakterier som rapporterer til Landbruksdirektoratets Leveransedatabase kan delta. Fordelingen skal ved oppstart være som følger:

Nortura	Inntil 3 500 kalver
Uavhengige slakterier	Inntil 1 500 kalver
Totalt	Inntil 5 000 kalver

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF) fordeler rammen mellom de interesserte uavhengige slakteriene og rapporterer fordelingen til Landbruksdirektoratet. Fordelingen skal skje på grunnlag av påmelding fra slakteriene og ønsket antall dyr. Det kan i tilfelle overtegning fordeles ut fra andre objektive saklige og rimelige kriterier, herunder slakterienes andel av slaktning av storfe blant uavhengige slakterier.

KLFs frist for å fordele rammen mellom de uavhengige slakteriene og rapportere fordelingen til Landbruksdirektoratet er 31. desember 2024.

KLFs og slakterienes fordeling kan påklages til Landbruksdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28. KLFs og slakterienes fordeling skal begrunnes dersom det blir bedt om det, jf. forvaltningsloven § 24 andre ledd.

Klage på KLFs fordeling sendes KLF til behandling jf. forvaltningsloven § 33 andre ledd. Klage på slakteriets fordeling sendes det aktuelle slakteriet til behandling jf. forvaltningsloven § 33 andre ledd. Dersom KLF eller slakteriet ikke finner grunn til å endre vedtaket, sendes klagen til Landbruksdirektoratet til endelig behandling.

Dersom det er nødvendig for å oppfylle målsettingen om inntil 5 000 kalv og det er hensiktsmessig med tanke på markedssituasjonen, kan Nortura forlenge perioden og/eller omfordele antall kalv mellom aktørene. KLF kan omfordele antall kalver mellom de uavhengige aktørene. Dersom markedssituasjonen endrer seg vesentlig slik at det ikke lenger er behov for tiltaket, kan Nortura avbryte tiltaket. Ved endringer som angår den andre parten, herunder forlengelse av perioden, omfordeling av rammen som Nortura og de uavhengige er tildelt og avbrytelse av tiltaket, skal Nortura og KLF ha dialog om dette. Endringer skal rapporteres til Landbruksdirektoratet umiddelbart.

Slakterier som deltar i ordningen bestemmer hvilke produsenter som får delta i ordningen ut fra objektive saklige og rimelige kriterier, som f.eks. slakteriets slakteplaner over tid, ut fra en rimelig fordeling mellom produsentene som leverer til slakteriet og hensynet til tilførsler av slakt. Det kan ved utvelgelsen tas hensyn til om kalven allerede er innmeldt til slakt etter andre etablerte ordninger i regi av slakteriet,

som f.eks. Gourmetkalv. I slike tilfeller skal det som regel ikke gis tilskudd etter denne forskrift.

Enkeltprodusentene skal avtale slakting innenfor tiltaket med slakteriet.

Slakterier som deltar i ordningen, søker om tilskudd fra Omsetningsrådet. Slakteriet skal sende en samlet søknad for slakteriet og produsentene som deltar i ordningen, jf. § 6. Tilskuddet utbetales fra Landbruksdirektoratet til slakteriet, og slakteriet utbetaler tilskudd til hver enkelt produsent.

Endelig godkjenning av søknad som gir krav på utbetaling av tilskudd til slakteri og produsent foreligger først når søknadene er endelig behandlet etter § 7.

§ 3. Krav til å søke om tilskudd

Det kan søkes om tilskudd for kalv som er slaktet i alderen fra og med 26 til og med 40 uker (182–280 dager).

Kalvens slaktevekt skal være minimum 90,00 kg.

§ 4. Tilskudd og økonomisk ramme

Tilskuddet til produsenten settes til kr 2 500 per kalv for dyr slaktet før telledato 1. mars og kr 2 000 per kalv for dyr slaktet fra og med telledato.

Tilskuddet til slakteriet settes til kr 1 200 per kalv.

Den totale rammen for tiltaket i 2025 er 18 500 000 kroner.

§ 5. Informasjon

Markedsregulator Nortura skal utforme og gjennomføre et informasjonsopplegg for hele bransjen slik at alle får samtidig og god kunnskap om ordningen.

KLF skal bidra til å informere de uavhengige slakteriene og produsentene. Det skal spesielt gis informasjon om påmelding fra slakteriene for å få tildelt andel av ramme nevnt i § 2.

§ 6. Søknaden

Slakteriets søknad skal inneholde produsentnavn, organisasjonsnummer og følgende opplysninger om hver enkelt kalv som er slaktet under ordningen: opprinnelsesmerke (12 siffer), fødselsdato, slaktedato og slaktevekt.

Slakteriet skal bruke det søknadskjemaet som Landbruksdirektoratet bestemmer.

Slakteriet skal søke til Landbruksdirektoratet.

Søknadsperiode skal være per måned.

Søknaden skal senest sendes innen den 15. i påfølgende måned.

§ 7. Saksbehandling

Landbruksdirektoratet har ansvaret for saksbehandlingen av slakterienes søknader, og kan i denne forbindelse be om de opplysninger som er nødvendige for å oppfylle denne forskriften.

Dersom Landbruksdirektoratet finner feil i søknaden, kan direktoratet umiddelbart rette disse.

§ 8. Utbetaling

Landbruksdirektoratet foretar utbetaling til slakteriene etter at søknad er godkjent. Slakteriene står for utbetaling av tilskudd som skal tilfalle produsenten.

§ 9. Klage

Enkeltvedtak fattet etter denne forskrift kan påklages til Omsetningsrådet jf. forvaltningsloven § 28.

Klage på Landbruksdirektoratets førsteinstansvedtak kan påklages til Omsetningsrådet. Slik klage sendes til Landbruksdirektoratet.

Omsetningsrådet delegerer myndigheten til å behandle klager når det gjelder produsentene, Nortura, KLF og slakteriene til Landbruksdirektoratet jf. omsetningsloven § 3 femte ledd.

§ 10. Opplysningsplikt og kontroll

Landbruksdirektoratet kan kreve de opplysninger og den dokumentasjon som er nødvendig for å behandle søknader og forvalte ordningen på en tilfredsstillende måte.

Landbruksdirektoratet fører kontroll med at bestemmelsene i denne forskriften blir overholdt og kan herunder innhente opplysninger og foreta stedlig kontroll. Produsentene og slakteriene plikter å yte bistand ved slik kontroll. Det samme gjelder Nortura og KLF.

§ 11. Tilbakebetaling

Dersom mottaker av tilskudd ikke oppfylder vilkår i denne forskriften eller vedtak truffet med hjemmel i denne, kan Landbruksdirektoratet helt eller delvis kreve det feilutbetalte beløpet tilbakebetalt fra mottaker eller motregnet i senere utbetaling. Det samme gjelder dersom mottaker av andre grunner har mottatt en utbetaling som ikke er berettiget.

Dersom det gis erstatning for omsøkte kalver etter forskrift 29. mai 2016 nr. 545 om erstatning etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon kan det treffes vedtak om at vedtatt tilskudd til slakting av kalv skal kreves tilbake dersom dette fremstår som rimelig.

For tilbakebetalingskrav kan det kreves renter når kravet ikke innfris ved forfall. Størrelsen på renten følger rentesatsen fastsatt med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

§ 12. Dispensasjon

Landbruksdirektoratet kan dispensere fra denne forskriften i særlige tilfeller.

§ 13. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.»

Kjøtt - Tilskudd til økt slakting av kalv

Innledning

Nortura søker i brev av 4. oktober 2024 Omsetningsrådet om å bruke midler fra omsetningsavgiften på kjøtt til å stimulere til økt slakting av kalv i perioden fra og med januar til og med april 2025. Bakgrunnen er den krevende markedssituasjonen med stort reguleringslager av storfe.

Brevet fra Nortura gjengis her i sin helhet:

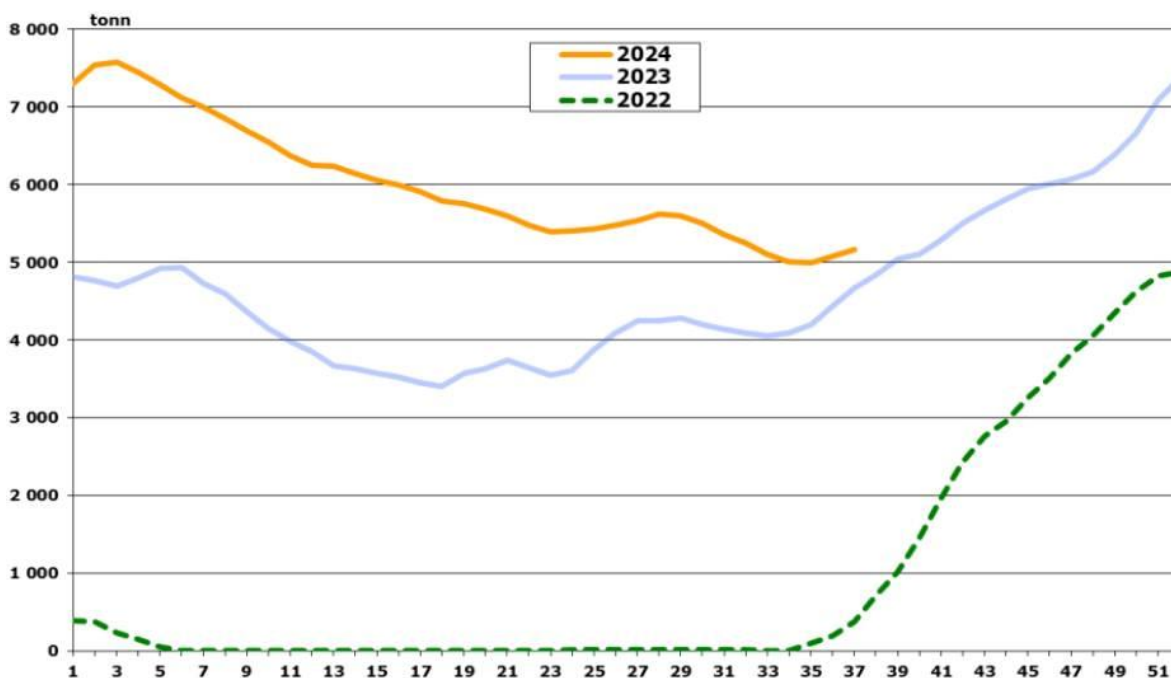
«Søknad om kompensasjon ved slakting av kalv

Med bakgrunn i den krevende markedssituasjonen med stort reguleringslager av storfe, søker vi om at det brukes midler fra fondet for omsetningsavgift til å stimulere til slakting av kalv i perioden januar til og med april 2025. Gitt situasjonen nå, mener vi det er hensiktsmessig å slakte litt eldre kalver enn under tiltaket som ble gjennomført sist vinter.

Markedssituasjonen for storfe

Ved inngangen til 2024 lå det ca. 7 400 tonn storfe på reguleringslageret, hvorav 300 tonn 14% sortering. Så langt i år er det tatt ut ca. 3 700 tonn fra lageret, men det er også langt inn nesten 1 500 tonn. Ved starten av uke 39 er beholdningen på ca. 5 100 tonn.

Figuren under viser lagerutviklingen for storfe de tre siste årene:

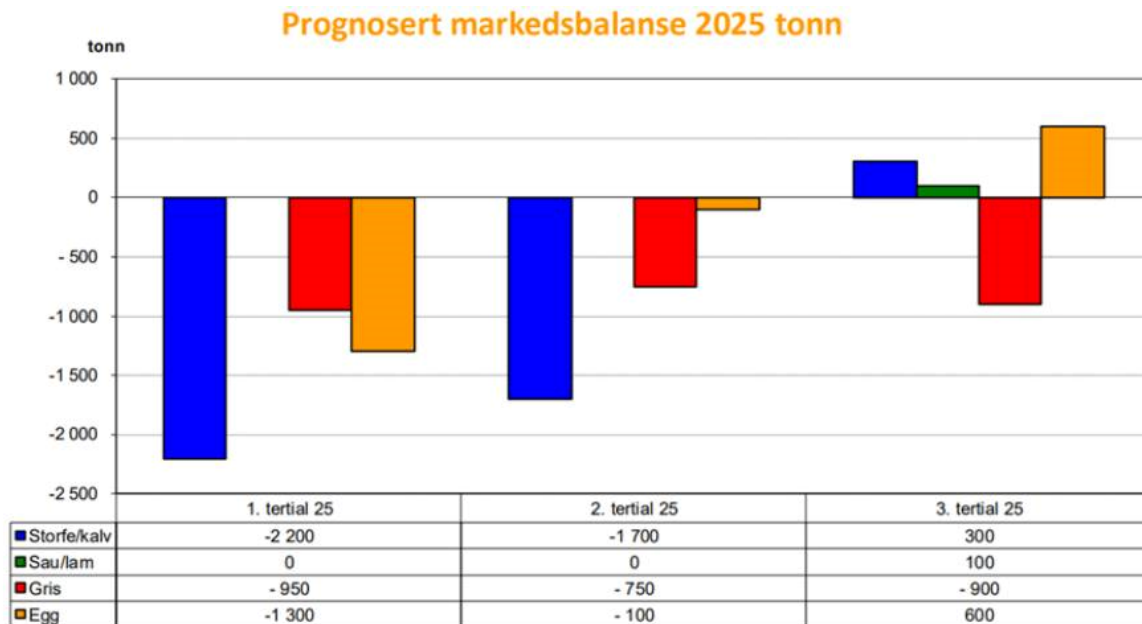

Siste prognose for totalmarkedet ble lagt fram 4. september. Den viser en underdekning av storfe på 2 300 tonn i 2024 og et reguleringslager ved utgangen av 2024 på 5 100 tonn.

For 2025 viser prognosen en underdekning på 3 600 tonn for året under ett, noe som gir et reguleringslager ved inngangen til 2026 på 1500 tonn. Det er underdekning i 1. og 2. tertial og et lite overskudd i 3. tertial. Prognosen tyder dermed på et betydelig uttak fra reguleringslageret i 1. halvår.

Etter at Omsetningsrådet i møtet 19. september godkjente bruk av 30 prosent frysefradrag og at det kan knyttes betingelser knyttet til å opprettholde kjøp på forsyningsplikten, forventes

noe lavere reguleringslager ved utgangen av året enn prognosert. Dette vil bidra i riktig retning, men vi mener at det er behov for ytterligere tiltak for å få bidra til uttak fra reguleringslageret.

Ved underdekning av ferske slakt øker behovet for å ta ut fra reguleringslager. I første og andre tertial 2025 neste år viser prognosen allerede et underskudd av ferske slakt. Effekten av tiltaket i form av reduserte leveranser bør derfor rettes inn mot 3. tertial.

Andre tiltak som er gjennomført

Det er gjennomført flere tiltak for å bedre markedsbalansen og redusere lageret av storfe:

- Engrosprisen ble satt ned med 4 kroner per kg fra 21. august 2023 for å bidra til økt salg. Denne prisen er videreført i 2024.
- For å redusere slaktevekten på storfe ble det innført pristrekk på tunge storfeslakt fra 11. mars 2024
- Det ble gjennomført produksjonsregulerende tiltak med kalveslakting i perioden november 2023 til april 2024, som vil få effekt i slutten av 2024 og begynnelsen av 2025
- Produsentråd for storfe gikk i oktober i fjor ut med oppfordring til bønder om å redusere snittvektene med opp mot 20 kilo.

Utforming av tiltaket

Målet med tiltaket er å bidra til lavere tilførsler på slutten av 2025 for å tømme reguleringslageret av storfe og hindre ny innfrysing. Dersom tiltaket hadde blitt igangsatt i høst, kunne en oppnådd dette ved å slakte kalv i samme aldersintervall som sist, dvs. 11-24 uker. Erfaringene fra sist tilsier imidlertid at det er krevende å gjennomføre tiltaket i en periode med høy aktivitet på slakteriene. Derfor anbefaler vi å vente til januar, men samtidig må en da tilpasse tiltaket slik at det er noe eldre kalv som slaktes.

Tiltaket vi søker om går ut på å kompensere tap hos produsent og slakteri ved slakting av opptil 5 000 kalv i alderen 26 til 40 uker (182-280 dager). Kalv i dette aldersintervallet vil normalt ha en levendevekt i området 220 til 320 kg og slaktevekt fra 100 til 160 kg.

Vi anbefaler at det settes en nedre grense for slaktevekt på 90 kg for tiltaket, for å unngå at det gis tilskudd til kalver med unormalt lav slaktevekt i forhold til alder.

Det foreslås videre at tiltaket gjennomføres i perioden januar til og med april 2025. Det vil gi størst effekt i form av reduserte tilførsler i oktober, november og desember 2025 og litt inn i 2026.

Slakting av noe større kalv i starten av 2025 vil også gi en positiv bieffekt ved at tilførslene av ferskt kjøtt vil øke i en periode på året der det normalt er underdekning av ferske storfe. Med slakting av kalv i det foreslåtte aldersintervallet vil effekten i form av reduserte tilførsler være i underkant av 200 kg per kalv. Dersom tiltaket gjennomføres innenfor en totalramme på 5 000 kalv, vil total effekt være om lag 900-1 000 tonn.

Med unntak av de endringer vi foreslår med hensyn til vekt og alder, er vårt utgangspunkt at tiltaket bør utformes og gjennomføres på tilsvarende måte som tiltaket som ble gjennomført fra november 2023 til mars 2024.

Periode for gjennomføring

Ved slakting av kalv i dette aldersintervallet vil det ta om lag 7 mnd. fra tiltaket starter til en ser effekt i form av reduserte tilførsler. Det er ønskelig at effekten inntreffer i 3. tertial 2025, hvor det er prognosert overdekning av ferske slakt. I første og andre tertial viser prognosen underdekning. Dermed ligger det til rette for uttak fra lageret, men det vil også være behov for en betydelig andel ferske slakt i denne perioden. Blir tilførslene for lave kan det bli behov for import ut over importkvotene, noe som ikke er ønskelig. Dette tilsier at tiltaket gjennomføres i perioden fra januar til og med april 2025. Det er en fordel å strekke tiltaket over en så lang periode for å lette gjennomføringen hos slakteriene og hindre at enkeltprodusenter som er avhengige av å kjøpe inn livkalv får en for stor belastning.

Med dette opplegget vil tiltaket også kunne få litt effekt i starten av 2026. Det er normalt underdekning av storfe i 1. tertial, men skulle ferskandelen bli litt lav i noen uker, vil det være importkvoter tilgjengelig som kan benyttes, eventuelt sammen med fryst kjøtt fra reguleringslager dersom det er tilgjengelig.

Markedsregulator bør ha myndighet til å bestemme forlengelse av tiltaket innenfor den kostnadsrammen Omsetningsrådet vedtar dersom målet om 5 000 kalver ikke nås i løpet av perioden november til mars. Markedsregulator bør også ha myndighet til å avbryte tiltaket dersom markedssituasjonen skulle endre seg vesentlig.

Fordeling mellom slakterier

Alle slakterier må kunne delta i tiltaket og det er ønskelig at tiltaket fordeles mellom aktører og områder. Nortura anbefaler at tiltaket, på samme måte som sist fordeles mellom Nortura og de øvrige slakteaktørene i samsvar med markedsandelene på storfe, dvs. 3 500 til Nortura og 1500 til KLF-bedriftene. Nortura og KLF fordeler den tildelte «kvoten» best mulig mellom de aktuelle slakteriene/aktørene.

Kompensasjon til produsent

Vi kommet til at en kompensasjon i området 2 500 kr per kalv vil være passende for å gi ønsket interesse for tiltaket. Da har vi vurdert satsen både i forhold til slakte- og livdyrverdi og dekningsbidrag ved oppføring av egne kalver til slakt. Vi ser imidlertid et behov for å hensynta at telledato kommer midt i tiltaksperioden. Med samme sats før og etter telledato må en forvente at en for stor del av kalvene blir holdt igjen for å være berettiget husdyrtilskuddet. For å bidra til at slaktingen fordeles best mulig over perioden, foreslår vi at satsen differensieres ved at den settes til 2 500 kr før telledato og 2 000 kr etter telledato.

Det er ønskelig å hindre at tilskuddet gis for kalv som allerede er innmeldt på egen avtale (Gourmetkalv) og som uansett ville blitt slaktet. Derfor vil Nortura opprette rutiner som utelukker at tilskuddet gis for kalv som benyttes inn i allerede etablerte varestrømmer. Etter det vi kjenner til er det kun Nortura som har avtaleordning for kalv.

Kompensasjon til slakteri

Ved beregning av kompensasjonen har vi tatt utgangspunkt i at slakteriet skal få dekket tapet ved å slakte kalv i intervallet 100-160 kg slaktevekt. Kompensasjonen bør derfor dekke tapt dekningsbidrag i slakting og skjæring. Gitt dagens priser er kompensasjonen beregnet til 1 200 kr per kalv. Det er bl.a. gjennomført nedskjæringsforsøk av kalv for å skaffe et best mulig grunnlag for beregningene.

Kostnad ved tiltaket - behov for omsetningsavgift

Med dette forslaget til kompensasjon blir kostnaden ved tiltaket 3 450 kr per kalv, forutsatt at det slaktes like mange kalver før og etter telledato, og totalt for tiltaket 17,25 mill. kr. Det tilsvarer ca. 20 øre i omsetningsavgift i ett år for storfeprodusentene. Med en anslått effekt av tiltaket på 1 000 tonn reduserte tilførsler blir kostnaden ca. 17 kr per kg.

Praktisk gjennomføring

Etter vår oppfatning kan tiltaket gjennomføres etter samme opplegg som sist, dvs.:

- Nortura og KLF får tildelt en «kvote» for tiltaket. KLF fordeler kvoten mellom sine medlemsbedrifter
- Slakteriene tar imot påmelding fra produsentene innenfor kvoten
- Slakteriene sender oversikt over kalver slaktet på tiltaket til Landbruksdirektoratet
- Landbruksdirektoratet kontrollerer oversiktene opp mot tildelte kvoter og slaktedata og utbetaler kompensasjonen til slakteriene, både slakteriets andel og produsentens andel
- Slakteriene utbetaler kompensasjon til produsentene.

Vi står gjerne til tjeneste med ytterligere opplysninger.»

Landbruksdirektoratets behandling av saken

Landbruksdirektoratet har sendt utkast til forskrift til både Nortura og Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF), med mulighet for å komme med merknader. KLF har blitt involvert på grunn av deres rolle i tiltaket både forrige gang dette tiltaket ble vedtatt, og i forslaget som nå foreligger. KLF har ikke kommet med merknader. Nortura har kommet med en merknad som gjelder forskriften § 2. Merknaden er vedlagt saken.

Landbruksdirektoratets vurdering

Nortura søker om å bruke midler fra omsetningsavgiften på kjøtt til å gi tilskudd til produsenter og slakterier for å øke slaktingen av kalv, for å redusere tilførslene av storfekjøtt særlig i slutten av 2025. Forslaget tilsvarer i stor grad tiltaket vedtatt i sak 82/23 i Omsetningsrådets møte 12. oktober 2023. Landbruksdirektoratet viser derfor til protokollen fra det møtet for detaljert beskrivelse av vurderingene som ble gjort i forbindelse med det tiltaket. Vi viser særlig til vurderinger knyttet til forvaltningsloven og føringer i regelverk og fra Stortinget. Det nevnes særlig at det har vært et ønske fra politiske myndigheter om å øke

bruken av produksjonsregulerende tiltak.

Markedssituasjonen for storfe har vært krevende de siste par årene. Ved inngangen til 2024 var reguleringslageret på 7 376 tonn, og Norturas septemberprognose tilsier et reguleringslager ved utgangen av året på 5 100 tonn. Som nevnt vedtok Omsetningsrådet 12. oktober 2023 et tiltak der produsenter og slakterier fikk tilskudd for økt slakting av kalv. Dette tiltaket får effekt i slutten av 2024 og noe inn i 2025. I tillegg vedtok rådet 19. september 2024 økt frysefradrag for storfe i første halvår 2025, jf. sak 79/24, for å redusere størrelsen på reguleringslageret. Nortura mener at det i tillegg er behov for å redusere tilførslene særlig i tredje tertial i 2025, og foreslår at dette gjøres gjennom en ny runde med økt slakting av kalv.

Som i forrige runde, foreslår Nortura at en ramme på 5 000 kalver skal fordeles mellom Nortura og uavhengige aktører med hhv. 3 500 og 1 500 kalver hver. Oppgaven med å fordele rammen mellom de uavhengige slakteriene, er gitt til Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF). Det skal gis tilskudd både til produsentene og slakteriene som gjennomfører tiltaket. Søknadsbehandlingen er også nå foreslått gjennomført av Landbruksdirektoratet.

Selv om forslaget Nortura nå søker om i stor grad tilsvarende tiltaket vedtatt 12. oktober 2023, er det likevel noen forskjeller. Nortura foreslår nå at kalvene skal være noe eldre enn forrige runde. Kalvene skal nå være 26-40 uker gamle, mens de i forrige tiltak skulle være 11-24 uker gamle. De forklarer denne endringen med at man ikke ønsker større belastning på slakteriene nå i høst, samtidig som at man ønsker effekten særlig i tredje tertial 2025. Derfor slakter man noe eldre kalver i løpet av første tertial 2025. De foreslår samtidig at det settes en nedre slaktevekt som krav, for å unngå at det gis tilskudd til kalver med unormalt lav slaktevekt i forhold til alder. En utfordring forrige gang tiltaket ble vedtatt var kalver med avvikende vekt fra forventet slaktevekt. Det var stilt krav til alder, men ikke slaktevekt da produsenten ikke kan vite hva slaktevekten til en kalv er før den er levert til slakt. Det var noen produsenter som leverte kalver med betydelig lavere slaktevekt enn forventet ut fra alder. I tilfellene med størst avvik ba Landbruksdirektoratet om egen dokumentasjon på disse kalvene fra slakteriene, for å verifisere alderen. Direktoratet hadde imidlertid ikke grunnlag for å avslå søknad om tilskudd for kalver med svært lav vekt dersom alderen var innenfor kravet. Det kom frem i mediasaker at enkelte kalver levert under tiltaket var tydelig avmagret. Det er derfor grunn til å vurdere om tiltaket kan utformes på en måte som unngår at produsenter som leverer slike kalver får tilskudd under dette tiltaket. Nortura foreslår at man nå skal sette en nedre grense for slaktevekt på 90 kg. Dette vil forebygge at kalver med unormalt lav slaktevekt sendes til slakt under dette tiltaket. Dette vil også bidra til at tiltaket blir mer effektivt. Siden slaktevekten ikke er kjent for produsenten før kalven er slaktet, så kan det oppstå noe usikkerhet for produsenten hvorvidt kalven er innenfor vektkravet eller ikke. Samtidig er også tiltaket avhengig av at kalvene som tas ut gjennom tiltaket er friske dyr som normalt ville blitt levert som utvokste slaktedyrr for at tiltaket skal få ønsket effekt. Det er heller ikke ønskelig å utbetale tilskudd i tilfeller der dyrehelse og/eller -velferd ikke er tilstrekkelig ivaretatt. Direktoratet innstiller derfor på at også minimum slaktevekt skal være et krav for å søke om tilskudd. I søknadsbehandlingen vil direktoratet da avslå alle kalver med slaktevekt under 90,00 kg.

Tilskuddet som nå foreslås til produsentene er noe høyere enn i forrige runde. Differansen er særlig knyttet til alderen på kalvene. Nortura har vurdert slakte- og livdyrverdi og dekningsbidrag ved oppføring av egne kalver. De har kommet til at en kompensasjon i området 2 500 kroner per kalv vil være passende for å gi ønsket interesse for tiltaket. Samtidig foreslår Nortura at tilskuddet til produsent skal være høyere før telledato 1. mars enn etter. Dette er for å unngå at produsentene holder igjen kalvene til etter telledato. Forslaget er derfor en sats på 2 500 kroner per kalv før telledato og 2 000 kroner per kalv etter telledato. Forrige runde var tilskuddet til produsent 2 000 kroner for hele perioden. Tilskuddet til slakteriene er foreslått til 1 200 kroner, som er litt lavere enn forrige runde da den var satt til 1 400 kroner. Nortura har tatt utgangspunkt i at slakteriene skal få dekket

tapet ved å slakte kalv i intervallet 100–160 kg slaktevekt. Tilskuddet skal dekke tapt dekningsbidrag i slakting og skjæring. Nortura har blant annet gjennomført nedskjæringsforsøk for å skaffe et best mulig grunnlag for beregningene. Landbruksdirektoratet legger til grunn at Nortura som markedsregulator best kan vurdere størrelsen på satsene, og har derfor ikke gjort nærmere vurderinger av størrelsen på disse. Direktoratet er imidlertid enig i at det er hensiktsmessig at satsen til produsent er høyere før telledato for å unngå opphopning etter 1. mars.

Nortura foreslår at de som markedsregulator skal ha mulighet for å forlenge perioden for tiltaket dersom rammen på 5 000 kalver ikke er oppnådd i løpet av den fastsatte tidsperioden. I tillegg foreslår Nortura nå at de skal ha mulighet til å avbryte tiltaket dersom markedssituasjonen endrer seg vesentlig. Landbruksdirektoratet ser det som hensiktsmessig at tiltaket både skal kunne forlenges og avbrytes dersom det er nødvendig for å få gjennomført tiltaket eller om markedssituasjonen endrer seg på en måte slik at tiltaket ikke lenger er nødvendig. I forskriften vedtatt 12. oktober 2023 lå muligheten for forlenging og omfordeling mellom aktørene både til Nortura og KLF. I utkastet sendt til Nortura og KLF hadde Landbruksdirektoratet derfor lagt til grunn at denne muligheten også denne gangen skulle ligge til begge, og det samme når det gjelder avbrytelse. Etter å ha sett utkast til forskrift, leverte Nortura en merknad på dette punktet. Nortura bemerker at det er Nortura som markedsregulator sin oppgave å utarbeide løpende markedsprognoser og ved behov foreslå og iverksette nødvendige tiltak. De mener derfor at det kun bør være Nortura som har myndighet til å forlenge eller avbryte tiltaket. Landbruksdirektoratet har tatt Norturas merknad til følge. Direktoratet har imidlertid lagt til at KLF skal ha mulighet for omfordeling mellom de uavhengige aktørene. Direktoratet opprettholder samtidig at det skal være dialog mellom Nortura og KLF på slike endringer.

Landbruksdirektoratet har vurdert å sette en endelig søknadsfrist for hele perioden, i tillegg til at slakteriene kan sende søknad per måned. Årsaken til dette er at det har vært behov for å vurdere dispensasjon fra forskriften i en del tilfeller der slakterier av ulike årsaker har vært for sene med å sende søknader i forrige periode man hadde et slikt tiltak. Man kunne tenke seg at slakteriene stod noe friere i når de leverte søknadene, men at man hadde en endelig frist for hele perioden. Direktoratet mener det er behov for å få inn informasjon om utnyttelsen av tiltaket månedlig, som var årsaken til at man i forrige runde hadde søknadsfrist per måned. Direktoratet har konkludert med at dette ikke er forenlig med en endelig frist for hele perioden. Landbruksdirektoratet foreslår derfor ingen endring fra sist på dette punktet, slik at søknadsfrist for slakteriene også nå vil være den 15. i påfølgende måned.

Dersom det slaktes 5 000 kalver jevnt fordelt før og etter telledato, vil forslaget til tilskuddssatser gi en kostnad på 3 450 kroner per kalv. Dette tilsier en total kostnad på 17,25 mill. kroner. Dersom samtlige kalver slaktes før telledato når tilskuddet til produsentene er høyest, blir total kostnad på 18,50 mill. kroner. Siden det er en teoretisk mulighet at samtlige kalver slaktes før telledato, legger Landbruksdirektoratet dette beløpet til grunn som maksimal ramme for tiltaket i utarbeidelsen av forskrift.

Tiltaket gjennomføres i 2025. Direktoratet legger derfor til grunn at Nortura tar høyde for dette tiltaket i forslaget til omsetningsavgift på storfekjøtt for 2025 som skal behandles i Omsetningsrådet 11. desember 2024. Med store reguleringskostnader for kjøtt generelt er fondet for omsetningsavgift på kjøtt presset. Det har vært praksis for at i tilfeller der det midlertidig ikke er tilstrekkelig med midler på fondet skal Landbruksdirektoratet først utbetale til andre organisasjoner før Nortura. Dette gjelder eksempelvis Animalia og Stiftelsen Norsk Mat. For dette tiltaket vil det også kunne gjelde uavhengige slakterier. Markedsregulator skal ha dekket sine kostnader, jf. markedsreguleringsforskriften § 3-1, så dette gjelder kun eventuelle forsinkelser i utbetaling i tilfeller der de månedlige tilførselene til fondet for omsetningsavgift på kjøtt ikke er tilstrekkelige til å dekke utgiftene på det søknadstidspunktet.

Tiltaket vedtatt 12. oktober 2023 hadde samme ramme som tiltaket som er foreslått nå, totalt 5 000 kalver. Foreløpige tall viser at det ble tatt ut 4 172 kalver til en kostnad på 14,2 mill. kroner. Nortura tok ut 3 427 av sin ramme på 3 500 kalver, mens de uavhengige tok ut 745 av sin ramme på 1 500 kalver.

Siden et tilsvarende tiltak nylig har blitt gjennomført, har man fått noen erfaringer med tiltaket. Samtidig har man ennå ikke sett effekten av tiltaket, som vil komme i slutten av 2024. Generelt gikk gjennomføringen som planlagt for tiltaket vedtatt 12. oktober 2023, og Landbruksdirektoratet har ikke mottatt noen klager hverken på fordeling mellom slakterier eller vedtak om tilskudd. Dette er positivt. Direktoratet foreslår derfor en relativt likelydende forskrift som sist gang, med de justeringene som er beskrevet tidligere.

Det er viktig at informasjon om tiltaket kommer ut til alle aktørene. Som i tiltaket vedtatt 12. oktober 2023, er det lagt inn i forskriften at Nortura utformer et felles informasjonsopplegg for hele bransjen, samt at KLF skal bidra med informasjon til de uavhengige slakteriene og produsentene.

Landbruksdirektoratet foreslår at tiltaket gjennomføres med hjemmel i en egen forskrift. For å holde et klart skille mellom tiltaket vedtatt 12. oktober 2023 og tiltaket som foreslås nå, foreslår direktoratet at Omsetningsrådet vedtar en ny forskrift. Dette er altså ikke en endringsforskrift til forskriften av 12. oktober 2023.

Landbruksdirektoratet innstiller på at Norturas søknad innvilges og at tiltaket gjennomføres med grunnlag i følgende forskrift:

«Forskrift om tilskudd til produsenter og slakterier som gjennomfører tiltak om økt slakting av kalv av storfe i 2025

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å etablere en tilskuddsordning som skal stimulere til økt slakting av kalv av storfe i perioden fra og med 1. januar 2025 til og med 30. april 2025. Ordningen tar sikte på å redusere tilførslene av storfekjøtt primært andre halvår 2025 og med det bedre markedsbalansen for storfekjøtt.

Ordningen har som målsetting å ta ut inntil 5 000 kalver i perioden nevnt i første ledd.

§ 2. Beskrivelse av ordningen

Tilskuddsordningen gjelder for storfeprodusenter og slakterier som slakter storfe.

Fordeling mellom slakteriene som kan omfattes av ordningen skal gjøres av Nortura som markedsregulator (Norturas slakterier), og Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (uavhengige slakterier).

Alle slakterier som rapporterer til Landbruksdirektoratets Leveransedatabase kan delta. Fordelingen skal ved oppstart være som følger:

Nortura	Inntil 3 500 kalver
Uavhengige slakterier	Inntil 1 500 kalver
Totalt	Inntil 5 000 kalver

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF) fordeler rammen mellom de interesserte uavhengige slakteriene og rapporterer fordelingen til Landbruksdirektoratet. Fordelingen skal skje på grunnlag av påmelding fra slakteriene og ønsket antall dyr. Det kan i tilfelle overtegning fordeles ut fra andre objektivt saklige og rimelige kriterier, herunder slakterienes

andel av slakting av storfe blant uavhengige slakterier.

KLFs frist for å fordele rammen mellom de uavhengige slakteriene og rapportere fordelingen til Landbruksdirektoratet er 31. desember 2024.

KLFs og slakterienes fordeling kan påklages til Landbruksdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28. KLFs og slakterienes fordeling skal begrunnes dersom det blir bedt om det, jf. forvaltningsloven § 24 andre ledd.

Klage på KLFs fordeling sendes KLF til behandling jf. forvaltningsloven § 33 andre ledd. Klage på slakteriets fordeling sendes det aktuelle slakteriet til behandling jf. forvaltningsloven § 33 andre ledd. Dersom KLF eller slakteriet ikke finner grunn til å endre vedtaket, sendes klagen til Landbruksdirektoratet til endelig behandling.

Dersom det er nødvendig for å oppfylle målsettingen om inntil 5 000 kalv og det er hensiktsmessig med tanke på markedssituasjonen, kan Nortura forlenge perioden og/eller omfordele antall kalv mellom aktørene. KLF kan omfordele antall kalver mellom de uavhengige aktørene. Dersom markedssituasjonen endrer seg vesentlig slik at det ikke lenger er behov for tiltaket, kan Nortura avbryte tiltaket. Ved endringer som angår den andre parten, herunder forlengelse av perioden, omfordeling av rammen som Nortura og de uavhengige er tildelt og avbrytelse av tiltaket, skal Nortura og KLF ha dialog om dette. Endringer skal rapporteres til Landbruksdirektoratet umiddelbart.

Slakterier som deltar i ordningen bestemmer hvilke produsenter som får delta i ordningen ut fra objektivt saklige og rimelige kriterier, som f.eks. slakteriets slakteplaner over tid, ut fra en rimelig fordeling mellom produsentene som leverer til slakteriet og hensynet til tilførsler av slakt. Det kan ved utvelgelsen tas hensyn til om kalven allerede er innmeldt til slakt etter andre etablerte ordninger i regi av slakteriet, som f.eks. Gourmetkalv. I slike tilfeller skal det som regel ikke gis tilskudd etter denne forskrift.

Enkeltprodusentene skal avtale slakting innenfor tiltaket med slakteriet.

Slakterier som deltar i ordningen, søker om tilskudd fra Omsetningsrådet. Slakteriet skal sende en samlet søknad for slakteriet og produsentene som deltar i ordningen, jf. § 6. Tilskuddet utbetales fra Landbruksdirektoratet til slakteriet, og slakteriet utbetaler tilskudd til hver enkelt produsent.

Endelig godkjenning av søknad som gir krav på utbetaling av tilskudd til slakteri og produsent foreligger først når søknadene er endelig behandlet etter § 7.

§ 3. Krav til å søke om tilskudd

Det kan søkes om tilskudd for kalv som er slaktet i alderen fra og med 26 til og med 40 uker (182-280 dager).

Kalvens slaktevekt skal være minimum 90,00 kg.

§ 4. Tilskudd og økonomisk ramme

Tilskuddet til produsenten settes til kr 2 500 per kalv for dyr slaktet før telledato 1. mars og kr 2 000 per kalv for dyr slaktet fra og med telledato.

Tilskuddet til slakteriet settes til kr 1 200 per kalv.

Den totale rammen for tiltaket i 2025 er 18 500 000 kroner.

§ 5. Informasjon

Markedsregulator Nortura skal utforme og gjennomføre et informasjonsopplegg for hele

bransjen slik at alle får samtidig og god kunnskap om ordningen.

KLF skal bidra til å informere de uavhengige slakteriene og produsentene. Det skal spesielt gis informasjon om påmelding fra slakteriene for å få tildelt andel av ramme nevnt i § 2.

§ 6. Søknaden

Slakteriets søknad skal inneholde produsentnavn, organisasjonsnummer og følgende opplysninger om hver enkelt kalv som er slaktet under ordningen: opprinnelsesmerke (12 siffer), fødselsdato, slaktedato og slaktevekt.

Slakteriet skal bruke det søknadskjemaet som Landbruksdirektoratet bestemmer.

Slakteriet skal søke til Landbruksdirektoratet.

Søknadsperiode skal være per måned.

Søknaden skal senest sendes innen den 15. i påfølgende måned.

§ 7. Saksbehandling

Landbruksdirektoratet har ansvaret for saksbehandlingen av slakterienes søknader, og kan i denne forbindelse be om de opplysninger som er nødvendige for å oppfylle denne forskriften.

Dersom Landbruksdirektoratet finner feil i søknaden, kan direktoratet umiddelbart rette disse.

§ 8. Utbetaling

Landbruksdirektoratet foretar utbetaling til slakteriene etter at søknad er godkjent. Slakteriene står for utbetaling av tilskudd som skal tilfalle produsenten.

§ 9. Klage

Enkeltvedtak fattet etter denne forskrift kan påklages til Omsetningsrådet jf. forvaltningsloven § 28.

Klage på Landbruksdirektoratets førsteinstansvedtak kan påklages til Omsetningsrådet. Slik klage sendes til Landbruksdirektoratet.

Omsetningsrådet delegerer myndigheten til å behandle klager når det gjelder produsentene, Nortura, KLF og slakteriene til Landbruksdirektoratet jf. omsetningsloven § 3 femte ledd.

§ 10. Opplysningsplikt og kontroll

Landbruksdirektoratet kan kreve de opplysninger og den dokumentasjon som er nødvendig for å behandle søknader og forvalte ordningen på en tilfredsstillende måte.

Landbruksdirektoratet fører kontroll med at bestemmelsene i denne forskriften blir overholdt og kan herunder innhente opplysninger og foreta stedlig kontroll. Produsentene og slakteriene plikter å yte bistand ved slik kontroll. Det samme gjelder Nortura og KLF.

§ 11. Tilbakebetaling

Dersom mottaker av tilskudd ikke oppfyller vilkår i denne forskriften eller vedtak truffet med hjemmel i denne, kan Landbruksdirektoratet helt eller delvis kreve det feilutbetalte beløpet tilbakebetalt fra mottaker eller motregnet i senere utbetaling. Det samme gjelder dersom mottaker av andre grunner har mottatt en utbetaling som ikke er berettiget.

Dersom det gis erstatning for omsøkte kalver etter forskrift 29. mai 2016 nr. 545 om erstatning etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon kan det treffes vedtak om at vedtatt tilskudd til slakting av kalv skal kreves tilbake dersom dette fremstår som rimelig.

For tilbakebetalingskrav kan det kreves renter når kravet ikke innfris ved forfall. Størrelsen på renten følger rentesatsen fastsatt med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

§ 12. Dispensasjon

Landbruksdirektoratet kan dispensere fra denne forskriften i særlige tilfeller.

§ 13. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.»

Sak nr.: 084/24	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 24.10.2024	Tittel: Kjøtt – Endring av omsetningsavgift 2. halvår 2024	Saks nr.: 23/63100-19

Beskrivelse

Nortura foreslår for Omsetningsrådet at omsetningsavgiften på storfe endres til kr 3,80 per kg fra og med uke 44 og til kr 2,60 per kg fra og med uke 46. Bakgrunnen for forslaget er å gi slakteriene større muligheter for å utjevne slaktingen i denne perioden, slik at de kan opprettholde kjøp over forsyningsplikten og delta i tiltaket om økt frysefradrag vedtatt i Omsetningsrådet 19. september 2024, sak 79/24.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med Norturas forslag.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura av 11. oktober 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Vedtak

Omsetningsrådet gjør følgende endringer i satsen for omsetningsavgift på kjøtt av storfe i andre halvår 2024:

F.o.m. 28.10.2024 kr 3,80 per kg

F.o.m. 11.11.2024 kr 2,60 per kg

Kjøtt - Endring av omsetningsavgift 2. halvår 2024

Nortura foreslår i brev av 11. oktober 2024 endringer i omsetningsavgiften på storfe.

Omsetningsavgiften på kjøtt ble først behandlet i Omsetningsrådets møte 8. desember 2023, sak 113/23. Det ble da gjort følgende vedtak om avgiften på storfe:

2. «Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av storfe fastsettes til kr 5,00 per kg fra og med 1. januar 2024.

(...)

5. Under forutsetning av at Landbruks- og matdepartementet fastsetter maksimalsatser som anbefalt i punkt 2–4, fastsettes satsene for omsetningsavgift på kjøtt for 2024 som følger:

Kjøtt av storfe:

F.o.m. 01.01.2024 kr 2,70 per kg

F.o.m. 04.03.2024 kr 3,70 per kg

F.o.m. 01.04.2024 kr 2,60 per kg

F.o.m. 30.09.2024 kr 4,10 per kg

F.o.m. 11.11.2024 kr 3,20 per kg

(...)

Omsetningsavgiften på kjøtt ble igjen behandlet i Omsetningsrådets møte 20. juni 2024, sak 63/24. Nortura foreslo da en justering i avgiften for å bruke den mer for å styre slaktingen før og etter telledato. Det ble gjort følgende vedtak om avgiften på storfe:

1. «Omsetningsrådet gjør følgende endringer i satsene for omsetningsavgift på kjøtt av storfe i andre halvår 2024:

F.o.m. 30.09.2024 kr 5,00 per kg

F.o.m. 11.11.2024 kr 2,60 per kg

(...)

Nortura foreslår nå en reduksjon i avgiften fra uke 44 (28. oktober) til kr 3,80 per kg. I uke 46 (11. november) foreslår de at den skal være kr 2,60 per kg, som tilsvarer Omsetningsrådets vedtak av 20. juni 2024. Bakgrunnen er tiltaket om økt frysefradrag med kobling til forsyningsplikten vedtatt av Omsetningsrådet 19. september 2024, sak 79/24, og behovet for å utjevne tilførslene til slakteriene for at de skal kunne delta i tiltaket.

Norturas forslag til endringer i omsetningsavgiften

Norturas søknad om endring i omsetningsavgiften på storfe gjengis i sin helhet her:

«Endring i omsetningsavgift for storfe i uke 44 og 46

Nortura Totalmarked ber Omsetningsrådet om å endre omsetningsavgiften på storfe for uke 46. Endringen innebærer kun en mindre justering, og vi anbefaler at omsetningsavgiften settes til kr/kg 3,8 fra uke 44 og 2,6 kr/kg i uke 46.

Omsetningsavgiften for storfe varierer i løpet av høsten for å bidra til at produsentene skal levere storfe mest mulig i tråd med behovet i markedet. Vi opplever at produsentene responderer på dette. Da omsetningsavgiften for 2. halvår ble vedtatt den 20. juni var tiltaket med økt frysefradrag i 1. halvår 2025 for aktører som opprettholdt sine kjøp over forsyningsplikten nå i høst ikke kjent.

Vi opplever at de fleste aktørene i bransjen ønsker å opprettholde sine kjøp over forsyningsplikten i høst og dermed kunne få kjøpt storfe med 30% frysefradrag. Men som følge av at omsetningsavgiften går ned fra 5 kr/kg til 2,6 kr/kg i uke 46 registrer vi at mange storfeprodusenter har valgt å melde inn slakt til etter nedgangen i omsetningsavgift. Det medfører at enkelte aktører med egen slakting får store tilførsler av slakt i denne perioden og derfor vil ha utfordringer med å skjære ned alt av storfe fra egne tilførsler samtidig som de opprettholder kjøpet av ferske slakt over forsyningsplikten. Det vil kunne medføre at disse velger å redusere bestillingene noen uker og dermed kunne miste muligheten til å kjøpe rimelige slakt fra reguleringslager i 1. halvår 2025. Andre aktører, med lite eller ingen egne tilførsler, vil ikke oppleve denne utfordringen. Disse vil kunne opprettholde sine kjøp over forsyningsplikten og kvalifisere til kjøp av rimelige storfeslakt fra reguleringslager. Det vil dermed kunne oppstå en konkurransevridding mellom aktørene i 1. halvår 2025.

For å unngå konkurransevridding som skyldes at mange produsenter venter med innmelding av slakt til etter uke 46, mener Totalmarked at omsetningsavgiften bør reduseres i uke 44 til 3,8 kr/kg og til 2,6 kr/kg i uke 46. Det gir slakteriene større muligheter til utjevne slaktingen i denne perioden og opprettholde sine kjøp av ferske slakt. Vi anser denne justeringen av omsetningsavgift som en mindre justering.

Totalmarked erfarer igjennom bruk av prisløypa, både med engrospris og bruk av omsetningsavgift, at vi kan motvirke noen av de uheldige effektene telledato medfører. Det er vanskelig å prognosere uke for uke hvor stor effekten vil være. De faktiske innmeldingene av slakt er nå kjent og Totalmarked ser behov for at Omsetningsrådet gjør denne justeringen av omsetningsavgiften slik at det gir best mulig forutsetning for alle aktører å kunne tilpasse slaktemengden mellom enkeltuker. Vi opplever at vilkår knyttet til forsyningsplikten ved salg fra reguleringslager med betydelig rabatt møtes med forståelse i bransjen.

Bonden vil ikke oppleve en slik endring som negativt. Effekten for bonden blir at de får økt avregningspris fra uke 44 og den samme økningen som tidligere fra uke 46. For slakteriene øker mulighetene for å kunne trekke frem slakt fra uke 46 til uke 45 og uke 44.

Endringen i omsetningsavgift anses som liten og vi mener at dette ikke påvirker fondets størrelse av betydning. Det er også stor sannsynlighet for at kostnadene ved reguleringen blir redusert som følge av mindre innfrysning ved å gjennomføre justeringen.

Nortura Totalmarked ber om at endringen i omsetningsavgift kan offentliggjøres så raskt som mulig etter vedtak slik at bøndene og slakteriene kan tilpasse sine slakteplaner.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Omsetningsrådet vedtok 19. september 2024 at frysefradraget kunne økes til 30 prosent på kjøtt av storfe i første halvår 2025, jf. sak 79/24. Økt frysefradrag ble koblet til uttak av ferske

slakt over forsyningsplikten i perioden oktober til og med desember 2024, sammenlignet med aktørens historiske grunnlag. Nortura opplever at de fleste aktørene ønsker å opprettholde sine kjøp over forsyningsplikten for å kunne få økt frysefradrag. Som en følge av at omsetningsavgiften går ned fra kr 5,00 per kg til kr 2,60 per kg i uke 46 er det mange produsenter som har valgt å melde inn slakt etter nedgangen i omsetningsavgift. Det gjør at enkelte aktører med egen slakting får store tilførsler av slakt på det tidspunktet, og dermed vil ha utfordringer med å skjære ned alt av storfe fra egne tilførsler og samtidig opprettholde kjøp av ferske slakt over forsyningsplikten. Det vil kunne medføre at de velger å redusere bestillingene noen uker og dermed mister muligheten for økt frysefradrag i første halvår 2025.

For å motvirke dette foreslår Nortura å justere avgiften noe ned fra uke 44. Lavere avgift gjør det mer aktuelt for produsentene å levere dyr til slakt tidligere, slik at tilførslene til slakteriene blir jevnere og lettere å håndtere i kombinasjon med uttak av ferske slakt over forsyningsplikten.

Lavere omsetningsavgift medfører lavere inntekt til fondet for kjøtt. Nortura mener at endringen er såpass liten at den ikke endrer fondets størrelse av betydning. Justeringen kan samtidig medføre mindre innfrysing av slakt på reguleringslager ved at aktørene opprettholder uttak av ferske slakt, noe som vil gi lavere kostnader. Endringen skal gjelde i to uker.

Reguleringslageret på storfe er stort, og det er viktig å legge til rette for at tiltaket om økt frysefradrag får så god effekt som mulig. Samtidig virker endringen som Nortura foreslår å ha begrenset effekt på fondet for omsetningsavgift. Landbruksdirektoratet støtter derfor Norturas forslag.

Nortura ber om at en eventuell endring i omsetningsavgift kan offentliggjøres så raskt som mulig etter vedtak slik at bøndene og slakteriene kan tilpasse sine slakteplaner. Landbruksdirektoratet foreslår at protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Sak nr.: 085/24	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 24.10.2024	Tittel: Kjøtt – Prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder	Saks nr.: 19/63842-23

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet har som sekretariat for Omsetningsrådet mottatt brev fra Landbruks- og matdepartementet av 7. oktober 2024. Brevet har overskriften «Forhåndsvarsel om eventuell omgjøring av Omsetningsrådets vedtak om at bare markedsregulator Nortura kan motta tilskudd ved salg av kjøtt til spesialmarkeder» og er gjengitt i denne innstillingen nedenfor.

I brevet varsler departementet at de vurderer å omgjøre Omsetningsrådets vedtak av 22. juni 2020 hvor Nortura ble gitt enerett til tilskudd (prisnedskrivning) ved salg av kjøtt til spesialmarkeder jf. omsetningsloven § 11 fjerde ledd. Departementet uttrykker «at alle markedsaktører bør ha adgang til å benytte ordningen» for å være i tråd med regelverket om konkurransenøytralitet.

Vedtaket er fattet av rådet i samlet møte, og ligger til grunn for Landbruksdirektoratet og markedsregulators praktisering av regelverket. Landbruksdirektoratet foreslår at Omsetningsrådet diskuterer brevet fra departementet i samlet møte, herunder om rådet på bakgrunn av departementets brev ønsker å treffe et nytt vedtak i saken eller gi en uttalelse om endringen av 22. juni 2020. Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet vil, basert på rådets signaler, legge fram saken til behandling, fortrinnsvis 7. november 2024.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (omsetningsloven) § 11 fjerde ledd

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt punkt 3-3, fastsatt av Omsetningsrådet 31. mars 2011 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Landbruks- og matdepartementet 7. oktober 2024 til Landbruksdirektoratet som sekretariat for Omsetningsrådet

Møtebehandling

Omsetningsrådet ba sekretariatet gjøre en ny vurdering av om alle markedsaktører bør ha adgang til å benytte denne ordningen og legge saken fram for rådet til møtet 7. november 2024.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet tar brevet fra Landbruks- og matdepartementet av 7. oktober 2024 til orientering.

Kjøtt - Prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder

Landbruksdirektoratet har som sekretariat for Omsetningsrådet mottatt brev fra Landbruks- og matdepartementet av 7. oktober 2024. Brevet er også lagt på departementets nettsider og er dermed offentlig tilgjengelig. Brevet gjengis i sin helhet:

«Forhåndsvarsel om eventuell omgjøring av Omsetningsrådets vedtak om at bare markedsregulator Nortura kan motta tilskudd ved salg av kjøtt til spesialmarkeder

Innledning

Omsetningsrådet vedtok i møte 22.06.20 flere endringer i rådets regelverk vedrørende markedsregulering. I «Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt» ble det vedtatt endringer som innebar at ved salg av kjøttprodukter til spesialmarkeder kan kun markedsregulator Nortura motta prisnedskrivningstilskudd finansiert med omsetningsavgift, jf. sak 054/20 i «Protokoll for møte i Omsetningsrådet 22. juni 2020».

Forslag til endringer i Omsetningsrådets regelverk hadde vært på høring med frist for innspill 01.03.20. En oppsummering av høringsinnspillene ble lagt frem for Omsetningsrådet til orientering i møtet 16.04.20. Videre behandlet Omsetningsrådet i møte 20.05.20 et første utkast til reviderte forskrifter og retningslinjer. Til rådets møte 22.06.20 ble det lagt frem utkast til regelverk hvor innspillene fra den foregående prosess var innarbeidet.

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF) ba i brev av 11.11.20 Landbruks- og matdepartementet om å vurdere rådets vedtak om prisnedskrivningstilskuddet. Etter omsetningsloven § 11 kan departementet omgjøre Omsetningsrådets vedtak dersom det er i strid med lov, forskrifter eller gjeldende jordbruksavtale. I tillegg kan Kongen omgjøre slike vedtak dersom de er i strid med samfunnsinteresser.

Historikk

Også før rådets vedtak av 22.06.20 var det en ordning med prisnedskrivningstilskudd ved salg av kjøttprodukter til spesialmarkeder, og det var også da bare markedsregulator som kunne benytte seg av ordningen. I den tidligere ordningen kunne det imidlertid bare gis prisnedskrivningstilskudd for salg av reguleringsvare fra fryselager, i hovedsak helt slakt (1) som kun i begrenset grad var etterspurt vare i spesialmarkedene. Dette innebar at den tidligere ordningen bare i mindre grad var aktuell å benytte for Nortura. Ifølge den informasjon som departementet har mottatt ønsket heller ikke Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbunds medlemsbedrifter da å bruke ordningen.

Uten tilgang på prisnedskrivningstilskudd er norske markedsaktører i mindre grad konkurransedyktige i den internasjonale konkurransen på de tollfrie spesialmarkedene. Men både Nortura og andre norske markedsaktører i kjøttbransjen (KLF) har hatt salg av varer til spesialmarkedene. Dette gjaldt imidlertid i mange tilfeller ikke den type råvarer som inngikk i den tidligere prisnedskrivningstilskudd, men bearbejdede ferdigvarer. Equinor vedtok i 2023 å doble andelen norsk kjøtt fra 2023 til 2024, og foretaket viser til at de kontinuerlig arbeider med å øke andelen norsk vare så mye som mulig. Equinor har siden våren 2022 samarbeidet aktivt med leverandørene i sine rammeavtaler for å finne produsenter og produktkategorier som både kan kjøpes i store nok mengder og som oppfyller kvalitetskravene til for kjøttvarer til bruk på installasjonene.

Nærmere om Omsetningsrådets vedtak av 22.06.20

Rådets vedtak av 22.06.20 om justeringer i sitt regelverk, var i hovedsak en oppfølging av rådets gjennomgang av endringsforslagsforslagene på møtet 20.05.20, jf. pkt. 7.2 «Prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder» i sak 048/20 «Protokoll for møte i

Omsetningsrådet 20. mai 2020».

Etter 2020 var det ikke lenger være adgang til å gjennomføre reguleringseksport av kjøtt, og Omsetningsrådet viste til at dette ga grunnlag for å vurdere eventuelle andre aktuelle tiltak som kunne nyttes i markedsbalanseringen.

For at prisnedskrivningstilskuddet for salg av kjøttvarer til spesialmarkeder skulle kunne bli et mer aktuelt reguleringsvirkemiddel å bruke for markedsregulator, vedtok Omsetningsrådet 22.06.20 en endring i hvilke produkter det kan gis prisnedskrivningstilskudd for. Før endringen i regelverket gjaldt ordningen kun normal reguleringsvare som krevde stor grad av videre bearbeiding før den kunne brukes i storhusholdningene som spesialmarkedene utgjør. Endringen i regelverket trådte ikraft 01.07.20 og omfattet da mer bearbeidede produkter, dvs. ferdigvarer som mer direkte kan brukes i matlagingen i storhusholdninger, slik som oljeinstallasjoner.

Fordi prisnedskrivningstilskuddet skal være et virkemiddel i markedsbalanseringen, fastsatte Omsetningsrådet et krav om at for å kunne motta tilskuddet ved salg av kjøttvarer til spesialmarkeder, må markedsregulator i løpet av kalenderåret ta ut et beregnet (2) tilsvarende kvantum vare av samme dyreslag fra reguleringslager. Rådet la videre til grunn at det kun er markedsregulator som kan gjennomføre avsetningstiltak finansiert med omsetningsavgift, og at det derfor bare er Nortura som kan motta tilskuddet. Fordi tiltaket skal være et virkemiddel i markedsreguleringen, fastsatte Omsetningsrådet at tilskuddet bare skal benyttes når det er tilbudsoverskudd for de aktuelle dyreslagene som omfattes av ordningen (3).

Departementet viser til at det også er etablert prisnedskrivningstilskuddsordninger for egg og meieriprodukter rettet mot salg til spesialmarkeder. Disse ordningene er imidlertid åpne for alle markedsaktører - både samvirke og uavhengige markedsaktører. Ordningene rettet mot egg- og meieriprodukter skal bidra til økt salg av norske produkter, men dette uavhengig av om det er underskudd eller overskudd i markedet for varene. Tilskuddene skal mao. ikke ha noen markedsbalanseringsfunksjon, kun bidra til økt salg av norsk vare. For kjøtt kan det imidlertid bare gis prisnedskrivningstilskudd dersom det er tilbudsoverskudd av norsk vare i markedet.

Departementets foreløpige vurdering

Den viktigste endringen Omsetningsrådet vedtok i prisnedskrivningstilskuddet for kjøttprodukter ved salg til spesialmarkeder var endringen av varegrunnlaget, og at ordningen dermed i stedet for å være rettet mot markedet for kjøttvarer, etter dette griper mer direkte inn i markedet for ferdigvarer.

Markedsbalanseringstiltak for kjøtt skal gjennomføres så nært produsentnivå som mulig og gjennomføres derfor i markedet for helt slakt. Dersom det oppstår tilbudsoverskudd gjennomføres det avsetningstiltak i regi av Omsetningsrådet og markedsregulator på dette nivået i verdikjeden. Kombinasjonen av avsetningstiltak og Norturas forsyningsplikt på råvare bidrar til effektiv markedsbalansering, og i tillegg også konkurransenøytralitet mellom aktørene når det gjelder tilgang på råvare til deres foredlingsvirksomhet.

For at pristilskuddsordningen fra 2020 skulle bidra til økt omsetning av kjøttvarer jamført med den tidligere tilskuddsordningen, ble det imidlertid vedtatt at tilskuddet i vesentlig økt grad kan gis for salg av ferdigvarer til sluttmarkedet mot forbruker. Dette er kombinert med at det kun er markedsregulator som kan motta det fellesfinansierte tilskuddet.

Det må kunne antas at muligheten for å konkurrere om en kontrakt med f.eks. Equinor om levering av varer til oljeplattformene, vil påvirkes av om man er en markedsaktør som kan oppnå prisnedskrivningstilskudd jamført med andre aktører.

Departementet vil påpeke at Omsetningsrådet har et stort skjønnsrom når det gjelder utforming av regelverket for markedsbalanseringstiltakene. Det er likevel et krav om at tiltakene «utformes konkurransenøytralt, både overfor produsentene og omsetningsleddene.» Stortinget har lagt til grunn at samvirkets markedsregulatorrolle ikke skal være konkurransevridende.

Etter departementets syn er derfor prisnedskrivningstilskuddet etter vedtaket av 22.06.20 i strid med forutsetningen om at virkemidlene i markedsbalanseringen skal skje så nært primærprodusentnivå som mulig. Prisnedskrivningstilskuddsordningen bryter også prinsippet om at reguleringstiltak ikke skal gripe direkte inn i konkurransen mellom aktørene på foredlingsleddet og sluttmarkedet. Den prinsipielle endringen i ordningen innebærer med dette konkurransevridning til fordel for markedsregulator, fordi vareomfanget og innretningen mot markedsregulator gir en forskjellsbehandling som i for stor grad forstyrrer konkurransen på disse varene i dette avgrensede markedet. Det vil kunne være vanskelig for de uavhengige aktørene å konkurrere mot Nortura på like vilkår på disse produktene i dette markedet, dersom kun Nortura kan tilby kjøttvarer med grunnlag i prisnedskrivningstilskuddet.

Ifølge Landbruksdirektoratet har ikke markedsregulator benyttet seg av den endrede ordningen i perioden 2021-2023. Departementet vil imidlertid understreke at saken ikke bare bør vurderes ut fra hvor store kvanta kjøttvarer som omsettes gjennom prisnedskrivningstilskuddsordningen. Sakens prinsipielle betydning knytter seg til at dette avsetningstiltaket gjelder bearbejdede varer for salg i sluttmarkedet, og at ordningen er forbeholdt Nortura, noe som kan gi stor ulikhet i konkurransevnen mellom markedsaktørene. Omsetningsrådets vedtak i denne saken vil på sikt kunne redusere legitimiteten til markedsbalanseringen på hele kjøttsektoren, fordi det kan hevdes at tilskuddsordningen bidrar til konkurransevridning mellom markedsaktørene.

Konklusjon

Med grunnlag i gjennomgangen over av endringene av 22.06.20 i regelverket for bruk av prisnedskrivningstilskudd ved salg av kjøttprodukter til spesialmarkeder vurderer Landbruks- og matdepartementet en omgjøring av Omsetningsrådets vedtak.

Vi vil vise til Omsetningsloven § 11 siste ledd: «*Departementet kan med endeleg verknad gjera om Omsetningsrådet sine vedtak om bruk av avgiftspengar etter fyrste ledd dersom vedtaket er i strid med lov, føresegner, eller gjeldande jordbruksavtale. Kongen kan gjere om vedtak dersom vedtaket er i strid med samfunnsinteresser.*» Departementet legger til grunn at hjemmel for en eventuell omgjøring i denne saken vil være siste punktum i lovens § 11 siste ledd.

Departementet legger ikke til grunn at prisnedskrivningstilskuddsordningen ved salg av kjøtt til spesialmarkeder må avvikles. Den kan videreføres, men vurderingen ut fra overnevnte momenter er at alle markedsaktører bør ha adgang til å benytte ordningen. Dette gitt at de oppfyller kravet om tilsvarende beregnet uttak av råvare fra reguleringslager som det dyreslag og mengde som er solgt til spesialmarkeder. Dersom flere markedsaktører går inn på tiltaket, kan det gi grunnlag for økt uttak av råvare fra reguleringslager jamført med at bare Nortura skal kunne benytte ordningen.

Etter å ha innhentet uttalelser om endringen av 22.06.20 i «Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt» vil departementet vurdere eventuell omgjøring av overnevnte regelverk. Vi ber med dette om uttalelse fra de berørte aktører innen 1. januar 2025.

Med hilsen

Nils Øyvind Bergset (e.f.)

avdelingsdirektør

Håkon Grotli

Seniorrådgiver

Fotnote 1:

Den tidligere ordningen med PNS-tilskudd ved salg til spesialmarkeder omfattet både helt slakt og skåret vare. Imidlertid ble det i meget liten grad gjennomført reguleringstiltak som fryselaagring på skåret vare for å redusere tilbudsoverskudd i markedet. Dette innebar at tilgjengelig reguleringsvare for salg til spesialmarkeder over PNS-ordningen i praksis kun gjaldt helt slakt.

Fotnote 2:

Fra kvantum solgt bearbeidet vare til spesialmarkedet beregnes hvor stort kvantum helt slakt dette tilsvarer, jf. pkt. 3-3 Spesialmarkeder i «Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt».

Fotnote 3:

For andre halvår 2020 og 2021 ble det ikke fastsatt satser for PNS-tilskudd for storfe siden det var underdekning av norsk vare, men det ble fastsatt PNS-satser for svin og sau/lam.

Fotnote 4:

Jf. § 16 om forhåndsvarsling i Forvaltningsloven.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruks- og matdepartementet peker på at Omsetningsrådet 22. juni 2020 vedtok endringer i regelverket for markedsregulering av kjøtt, som blant annet innebærer at bare markedsregulatoren Nortura kan motta tilskudd (prisnedskrivningstilskudd) ved salg til spesialmarkeder. Det heter etter vedtaket, i Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt punkt 3-3, «Markedsregulator kan gis prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder.» Endringene har ifølge departementet skapt reaksjoner fra Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF), som ba Landbruks- og matdepartementet om å vurdere vedtaket. Det tidligere regelverket begrenset tilskuddet til salg av reguleringsvare fra fryselaager, mens den nye ordningen omfatter bearbeidede ferdigvarer. Departementet mener at vedtaket kan virke konkurransevridende, og de vil vurdere en omgjøring av Omsetningsrådets vedtak. Departementet har satt frist for rådets uttalelse innen 1. januar 2025.

Saken ble grundig behandlet i forbindelse med Omsetningsrådets behandling av saken i 2019 og 2020, noe som ledet til rådets vedtak av 20. juli 2020. Vedtaket er fattet av rådet i samlet møte, og ligger til grunn for Landbruksdirektoratet og markedsregulators praktisering av regelverket. Det foreligger også en retningslinje for forvaltningen av ordningen. Landbruksdirektoratet foreslår at Omsetningsrådet diskuterer brevet fra departementet i samlet møte, herunder om rådet på bakgrunn av departementets brev ønsker å treffe et nytt vedtak i saken. Dersom rådet ikke ønsker å treffe et nytt vedtak, dvs. at Omsetningsrådet fastholder vedtaket 22. juni 2020, foreslår direktoratet at rådet diskuterer og gir signaler til sekretariatet om uttalelsen Landbruks- og matdepartementet har bedt Omsetningsrådet om. I dagens møte legges saken fram til orientering.

Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet vil, basert på rådets signaler, legge fram saken til behandling, fortrinnsvis 7. november 2024.